

Biedrības Lauku Attīstības Partnerības darbības teritorijas sabiedrības virzītas vietējās attīstības STRATĒGIJA

2015.-2022. gadam

Sigulda, 2022

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Ievads

Sabiedrības virzītas vietējās attīstības (turpmāk – SVVA) stratēģija biedrības Lauku Attīstības Partnerība, darbības teritorijai ir izstrādāta, lai veicinātu vietējās ekonomikas attīstību un vietējās kopienas aktivitātes pakalpojumu un sabiedrisko aktivitāšu nodrošināšanu laukos.

SVVA stratēģijas darbības laiks ir no tās apstiprināšanas brīža līdz 2014.-2022.gada plānošanas perioda beigām. Stratēģija kalpo par pamatu Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai atbalsta saņemšanai un sadalei.

Vietējā rīcības grupa - biedrība "Lauku Attīstības Partnerība" ir izveidota 2006.gadā ar mērķi veicināt ilgtspējīgu un līdzsvarotu teritorijas attīstību Siguldas, Mālpils, Inčukalna, Sējas, un Krimuldas novada Krimuldas pagastā, iesaistot dažādus sabiedrības slāņus sociāli ekonomisko jautājumu risināšanā.

SVVA stratēģijas ieviešana balstās uz LEADER pieeju. LEADER ir saīsinājums no "saiknes starp lauku attīstības darbībām". Kā redzams no nosaukuma, tā ir metode lauku attīstības ierosināšanai un īstenošanai vietējās lauku kopienās, nevis stingri noteikts veicamo pasākumu kopums. Pieredze liecina, ka ar LEADER pieeju var kardināli izmainīt lauku apvidos dzīvojošo cilvēku ikdienu. Tai var būt nozīmīga loma sen pastāvošu un jaunu problēmu novatoriskā risināšanā, un tā kļūst par sava veida "laboratoriju" vietējo spēju un prasmju pilnveidošanai un jaunu metožu pārbaudei ar mērķi atrisināt lauku kopienu vajadzības. Tā ir sniegusi vērtīgus rezultātus daudzās ES dalībvalstu lauku teritorijās, un tai var būt nozīmīga loma, palīdzot iedzīvotājiem lauku teritorijās jaunajās un topošajās ES dalībvalstīs pielāgoties mūsdienu mainīgajai realitātei.

SVVA stratēģija tiek ieviesta saskaņā ar Lauku attīstības programmas 2014.-2020.gadam pasākuma M19 apakšpasākumu M19.2 – „Atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju”, tā mērķi ir:

- Veicināt sabiedrības iesaisti vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvās, tādā veidā radot jaunas vērtības vietējā teritorijā, produktīvāk izmantojot vietējos resursus, sekmējot sadarbību un vietējo patēriņu, attīstot jaunus uzņēmējdarbības modeļus, kas paaugstina lauku teritoriju iedzīvotāju dzīves kvalitāti, konkurētspēju un vietējās teritorijas sociālekonomisko attīstību.
- Veicināt sabiedrības iesaisti vietējā dabas, fiziskā, sociālā, cilvēkkapitāla stiprināšanas un kultūras kapitāla stratēģiskas un ilgtspējīgas izmantošanas un attīstības iniciatīvās, tādā veidā paaugstinot lauku iedzīvotāju drošumspēju, vietas potenciālu un pievilcību, kas var kļūt par priekšnosacījumu jaunu integrētu tūrisma, kultūras, veselības un citu saistītu pakalpojumu un produktu piedāvājuma attīstībai.

Tā paredz nodrošināt vienlīdzīgas iespējas (tostarp cilvēkiem ar invaliditāti, vecāka gadagājuma cilvēkiem un cilvēkiem ar maziem bērniem) un iesaistīt jauniešus vietējās attīstības stratēģijas īstenošanā

Informācija par SVVA stratēģijas sagatavošanu un apstiprināšanu

Dokumentu sagatavoja	Biedrības "Lauku Attīstības Partnerības" administratīvais vadītājs Linards Ligeris un koordinatore Inese Pikaļova.
Dokuments apstiprināts	"Lauku Attīstības Partnerības" padomes sanāksmē

Saīsinājumi

LAP – Lauku Attīstības Partnerība
VRG – vietējā rīcības grupa
SVVA – sabiedrības virzīta vietējā attīstība
VAS – vietējās attīstības stratēģija
ATV – administratīvi teritoriālās vienības
EAV – ekonomiski aktīvā vienība
LAP – Latvijas Lauku attīstības programma 2014-2020
AP – attīstības programma
ELFLA – Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai
MK – Ministru kabinets
ZM – Zemkopības ministrija
LAD – Lauku atbalsta dienests
CSP – Centrālā statistikas pārvalde
PMLP – Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
LVAEI – Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūts
ES – Eiropas Savienība
NVO – nevalstiska organizācija (biedrība vai nodibinājums)

Saturs

Stratēģijas kopsavilkums.....	4
Saskaņotība ar vietējās rīcības grupas darbības teritorijā esošo pašvaldību programmām un sasaiste ar citiem vietējā, reģionālā un nacionālā mēroga attīstības plānošanas dokumentiem....	5
1. Esošās situācijas izvērtējums	8
1.1 Darbības teritorija	9
1.1.1 Vispārējs ģeogrāfisks apraksts	9
1.1.2 Sociālekonomisks apraksts	10
1.1.3 Vietējās rīcības grupas darbības teritorijas pamatojums	11
1.2 Partnerības principa nodrošināšana.....	11
1.3 Teritorijas stirpo un vājo pušu, iespēju un draudu izvērtējums	12
1.4 Teritorijas attīstības vajadzību identificēšana un potenciāla analīze	16
1.5 Starpteritoriālās un starpvalstu sadarbības vajadzību novērtējums	17
2. Stratēģiskā daļa.....	19
2.1 Vīzija un sasniedzamie mērķi	20
2.2 Stratēģiskie novērtējuma rādītāji	21
2.3 Inovatīvo risinājumu identificēšana	23
3. Rīcības plāns.....	24
4. Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas īstenošana un novērtēšana	30
4.1 Vietējās rīcības grupas informācijas tīklu veidošanas apraksts un sadarbības nodrošināšana ar dažādām tās darbības teritorijā esošajām organizācijām	31
4.2 Papildinātības nodrošināšana ar Eiropas Savienības struktūrfondu darbības programmas specifiskajiem atbalsta mērķiem	32
4.3 Projektu vērtēšanas kritēriji un kārtība, t.sk. interešu konflikta novēršana.....	33
4.4 Stratēģijas īstenošanas uzraudzība un novērtēšana	467
4.5 Stratēģijas īstenošanas organizācija	468
5. Finansējuma sadales plāns	4850
Pielikumi	4951

Biedrības Lauku Attīstības Partnerība darbības teritorijas sabiedrības virzītās vietējās attīstības STRATĒGIJA 2015.-2022. gadam.

Stratēģijas kopsavilkums

Biedrība Lauku Attīstības Partnerība (LAP) darbojas Rīgas plānošanas reģiona teritorijā un aptver Siguldas, Saulkrastu, Ropažu novadus. Biedrība ir izveidota 2006.gadā ar mērķi veicināt ilgtspējīgu un līdzsvarotu teritorijas attīstību, iesaistot dažādus sabiedrības slāņus sociāli ekonomisko jautājumu risināšanā. Šī vietējā rīcības grupa, jeb Partnerība darbojas LEADER programmas ietvaros kopš tās dibināšanas.

LAPO darbības teritorijas vīzija:

- Iedzīvotājiem ir augsta drošumspēja, viņi ir izglītoti, aktīvi, radoši, ar augstu līdzdalību un lokālpatriotismu, veido iekļaujošu sabiedrību;
- Ir daudzveidīgas ekonomiskās aktivitātes ar konkurētspējīgu produkciju un piedāvājumu, kas

*

atbilst vietējām vajadzībām un ilgtspējības principiem ;

- Vietējiem un ārvalstu viesiem tiek nodrošināts augstas kvalitātes, daudzveidīgs un unikāls tūrisma piedāvājums, ilgtspējīgi un efektīvi izmantojot esošos dabas, kultūrvēsturiskos, sociālos resursus un infrastruktūru.

Teritorijas attīstības veicināšanai ir noteikti 2 stratēģiskie mērķi:

“Vietējās uzņēmējdarbības attīstība” (M1) un “Iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošana” (M2).

Atbilstoši stratēģiskajiem mērķiem ir noteiktas 4 rīcības:

- Nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības uzsākšana un attīstība, t.sk. vides radīšana, labiekārtošana (R1.1.);
- Lauksaimniecības produktu pārstrādes attīstība, t.sk. vides radīšana, labiekārtošana (R1.2.);
- Vietējās teritorijas infrastruktūras un objektu sakārtošana pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai (R2.1.);
- Daudzveidīgu sabiedrisko aktivitāšu pieejamība un attīstība (R2.2.).

LAP augstākā lēmēj institūcija ir biedru kopsapulce, konsultatīvā lēmēj institūcija - padome. Lai nodrošinātu partnerības principu biedrības padomē, tajā darbojas fiziskas un juridiskas personas, pārstāvēt dažādas intereses no visām LAP administratīvi teritoriālajām vienībām

Stratēģijas darbības laiks ir spēkā no tās apstiprināšanas brīža līdz 2014-2022 plānošanas perioda beigām. Stratēģijas ieviešanas rezultātā tiks veicināta vietējās teritorijas attīstība un vietējo iniciatīvu dzīves kvalitātes uzlabošana laukos, aktivizējot sadarbību starp nevalstisko sektoru, uzņēmējiem, valsts un pašvaldību iestādēm.

* Skat 5. Pielikums. “Ilgtspējīgas attīstības principi”

Saskaņotība ar vietējās rīcības grupas darbības teritorijā esošo pašvaldību programmām un sasaiste ar citiem vietējā, reģionālā un nacionālā mēroga attīstības plānošanas dokumentiem

Biedrības Lauku Attīstības Partnerība vietējās attīstības stratēģija 2014.-2022.gada plānošanas periodam ir izstrādāta balstoties uz vietējo iedzīvotāju vajadzībām un veido sasaisti ar:

- Lauku attīstības programmu 2014.-2020.gadam;
- Rīgas plānošanas reģiona attīstības programma 2014.-2020.gadam;
- Inčukalna novada attīstības programmu 2013.-2019.gadam;
- Krimuldas novada attīstības programmu 2015.-2021.gadam;
- Mālpils novada attīstības programmu 2012.-2018.gadam;
- Sējas novada attīstības programmu 2012.-2018.gadam;
- Siguldas novada attīstības programmu 2011.-2017.gadam.

Tā kā nav iespējams identificēt tiešu un nepastarpinātu sasaisti starp iepriekš uzskaitītajiem plānošanas dokumentiem, tad vērā tiek ņemta tā sasaiste, kurai ir visciešākā atbilstība un tā ir sekojoša:

LAP VAS Stratēģiskie mērķi:	M1. Vietējās uzņēmējdarbības attīstība		M2. Iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošana	
LAPVAS Rīcības:	R1.1. Nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības uzsākšana un attīstība, t.sk. vides radīšana, labiekārtošana	R1.2. Lauksaimniecības produktu pārstrādes attīstība, t.sk. vides radīšana, labiekārtošana	R.2.1. Vietējās teritorijas infrastruktūras un objektu sakārtošana pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai	R.2.2. Daudzveidīgu sabiedrisko aktivitāšu pieejamība un attīstība
Inčukalna novada AP 2013-2019 stratēģiskie mērķi:				
SM1. Izglītota, aktīva, saliedēta un labi informēta sabiedrība, kurai pieejami kvalitatīvi pakalpojumi			X	X
SM2. Konkurētspējīga un stabila ekonomiskā attīstība	X	X		
SM3. Sakārtota un droša dzīves telpa			X	X
Krimuldas novada AP 2015-2021 vidēja termiņa prioritātes:				
VTP1 Daudzpusīgu un konkurētspējīgu zināšanu pieejamība un apguve, kas vērsta uz uzņēmējdarbības un privāto iniciatīvu attīstību	X	X	X	X
VTP3 Droša un harmoniska vide ar kvalitatīvu un energoefektīvu infrastruktūru		X	X	
VTP4 Nacionālā līmenī atpazīstams un saliedēts novads.	X		X	X
Mālpils novada AP 2012-2018 stratēģiskie mērķi:				
SM1. Pieejama un kvalitatīva izglītība visām vecuma grupām				X
SM2. Sakārtota, droša un pievilcīga dzīves vide			X	X
SM3. Efektīva pārvalde un ekonomisko attīstību veicinoša vide	X	X		

Biedrības Lauku Attīstības Partnerība darbības teritorijas sabiedrības virzītās vietējās attīstības STRATĒGIJA 2015.-2022. gadam.

LAP VAS Stratēģiskie mērķi:	M1. Vietējās uzņēmējdarbības attīstība		M2. Iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošana	
LAPVAS Rīcības:	R1.1. Nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības uzsākšana un attīstība, t.sk. vides radīšana, labiekārtošana	R1.2. Lauksaimniecības produktu pārstrādes attīstība, t.sk. vides radīšana, labiekārtošana	R.2.1. Vietējās teritorijas infrastruktūras un objektu sakārtošana pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai	R.2.2. Daudzveidīgu sabiedrisko aktivitāšu pieejamība un attīstība
SM4. Daudzpusīgs kvalitatīvu pakalpojumu klāsts	X	X	X	X
Sējas novada AP 2012-2018 stratēģiskie mērķi:				
SM1. Aktīva, izglītota un radoša sabiedrība			X	X
SM2. Pievilcīga dzīves telpa ar kvalitatīviem pakalpojumiem			X	X
SM3. Daudzveidīgas ekonomiskās aktivitātes, ilgtspējīgi izmantojot dabas vērtības un resursus	X	X		
Siguldas novada AP 2011-2017 stratēģiskie mērķi:				
SM1. Dzīves telpa ar kvalitatīvu sociālo infrastruktūru un pakalpojumiem, efektīvu satiksmes, publiskās telpas un vides infrastruktūru			X	X
SM2. Ekonomisko aktivitāti veicinoša vide un daudzveidīga saimnieciskā darbība	X	X	X	
Rīgas plānošanas reģiona AP 2014-2020 stratēģiskie mērķi un rīcības virzieni:				
SM1. Sociāli iekļaujoša kopdzīve labklājīgās kopienās	X	X	X	X
RV 2.1. Sociālā plānošana kopienu attīstībai teritorijās	X	X	X	X
RV 2.2. Vietējo – kopienu iniciatīvu un attīstītāju institūciju veicināšana	X	X	X	X
RV 3.1. Pieskolu fizisko aktivitāšu infrastruktūras attīstīšana pamata un vidējās izglītības iestāžu tīklā			X	X
RV 3.2. Valsts un pašvaldību iestāžu sasaiste elastīgai profesionālajai, tālāk- un mūžizglītībai				X
SM2. Zināšanās balstīta “zaļa”, inovatīva un elastīga ekonomika	X	X	X	
RV 4.1. Zināšanu un tehnoloģiju eksporta atbalsts izciliem, inovatīviem, starptautiskiem „nišas” produktu uzņēmumiem un nozarēm	X	X		
RV 4.2. Izglītības un pētnieciska biznesa organizāciju, centru un infrastruktūras attīstīšana	X	X		
RV 4.3. Radošuma stratēģijas kultūras un radošo industriju attīstībai reģionā	X			
RV 4.4. Tūrisma un mārketinga stratēģijas reģiona starptautiskai atpazīstamībai	X	X	X	
RV 4.5. Ekoloģiski viedo teritoriju, uzņēmumu atbalsts izcilu vides sektora pakalpojumu un produktu radīšanai	X			
RV 5.5. Vietējo „vieglā transporta” satiksmes tīklu attīstība			X	
RV 6.3. Atbalsts lokālo iniciatīvu veicināšana attīstības dalībnieku („stakeholderu”) lomas pieaugumam teritoriju „horizontālā” pārvaldībā	X			
SM 3. Ekoloģiski tolerants dzīvesveids un vietas			X	

Biedrības Lauku Attīstības Partnerība darbības teritorijas sabiedrības virzītās vietējās attīstības STRATĒGIJA 2015.-2022. gadam.

LAP VAS Stratēģiskie mērķi:	M1. Vietējās uzņēmējdarbības attīstība		M2. Iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošana	
LAPVAS Rīcības:	R1.1. Nelauk- saimnieciskās uzņēmējdarbības uzsākšana un attīstība, t. sk. vides radīšana, labiekārtošana	R1.2. Lauk- saimniecības produktu pārstrādes attīstība, t.sk. vides radīšana, labiekārtošana	R.2.1. Vietējās teritorijas infrastruktūras un objektu sakārtošana pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai	R.2.2. Daudzveidīg u sabiedrisko aktivitāšu pieejamība un attīstība
RV 7.4. Cilvēcīga, funkcionāla un vajadzībās daudzveidīga mājokļu un publisko ārtelpu tīklu stiprināšana			X	
LAP apakšpasākuma “Darbību īstenošana saskaņā ar SVVA stratēģiju” mērķi:				
Veicināt sabiedrības iesaistīšanos vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvās, tā radot jaunas vērtības vietējā teritorijā, produktīvāk izmantojot vietējos resursus, sekmējot sadarbību un vietējo patēriņu, kā arī attīstot jaunus uzņēmējdarbības modeļus, kas paaugstina lauku teritoriju iedzīvotāju dzīves kvalitāti un veicina konkurētspēju un vietējās teritorijas sociālekonomisko attīstību	X	X		
Veicināt sabiedrības iesaistīšanos vietējā dabas, fiziskā, sociālā un cilvēku kapitāla stiprināšanas un kultūras kapitāla stratēģiskas un ilgtspējīgas izmantošanas un attīstības iniciatīvās, tā palielinot lauku iedzīvotāju drošumspeju, kā arī vietas potenciālu un pievilcību, kas var kļūt par priekšnosacījumu jaunu integrētu tūrisma, kultūras, veselības un citu saistītu pakalpojumu un produktu piedāvājumam			X	X

1. Esošās situācijas izvērtējums

1.1 Darbības teritorija

Biedrība Lauku Attīstības Partnerība (LAP) darbojas Rīgas plānošanas reģiona teritorijā un aptver Siguldas, Inčukalna, Mālpils, Sējas novadus un Krimuldas novada Krimuldas pagastu. VRG darbības teritorijas kopējā platība ir 1 099,31 km² un tajā ir deklarēti 36 773 iedzīvotāji¹.

LAPO darbības teritorija.

1.1.1 Vispārējs ģeogrāfisks apraksts

Rādītājs	Rezultāti	Secinājumi
Atrašanās vieta	LAP darbības teritorija robežojas ar Ogres, Ropažu, Garkalnes, Ādažu, Saulkrastu, Limbažu, Pārgaujas, Līgatnes, Amatas novadiem, Krimuldas novada Lēdurgas pagastu.	Teritorija tieši nerobežojas ar Rīgas pilsētu, tomēr ir būtiska Rīgas tuvuma sociāli ekonomiskā ietekme, kas nodrošina dažādas uzņēmējdarbības iespējas, labu teritorijas un arī tirgus sasniedzamību gan izmantojot Rīgu, gan tranzīta plūsmu pa maģistrālēm, kas šķērso VRG darbības teritoriju. Apdzīvotās vietas ir pie galvenajiem ceļiem un to tuvumā un pārstāv visplašāko apdzīvoto vietu spektru – pilsētas, pilsētas tipa lauku ciemi, tipiski lauku ciemi, vasarnīcu un dārzkopības sabiedrību ciemi, lauku viensētas un ārpilsētas kotedžas ar augstu sezonas rakstura apdzīvoto vietu īpatsvaru. Nepieciešams uzlabot dzīves kvalitāti, brīvā laika piedāvājumu, uzņēmējdarbības iespējas, lai veicinātu iedzīvotāju piesaisti LAP teritorijai, kā arī vecinot tās kā ekonomiskās aktivitātes norises vietu.
Teritorija	Zemes vienību skaits - 19 859 ²	Liela teritorijas sadrumstalotība ir vairāk piemērota sīkām ekonomisko aktivitāti diversificējošām darbībām vai arī tādām darbībām, kurām nav nepieciešamas lielas platības, piemēram, pakalpojumi, IT attīstība, attālinātais darbs.
Zemes lietojumveids	Meži - 59%, Lauksaimniecībā apstrādājamā zeme - 26%, ūdeņi - 4,7%, purvi - 3,8%.	Teritorijas meži veido Pierīgas zaļo jostu un tiek intensīvi izmantoti Rīgas iedzīvotāju rekreācijas vajadzībām, kas vēl attīstāma gan atsevišķu objektu, gan kopējā piedāvājumā, t.sk. veicinot to pieejamību. Liela daļa no teritorijā atrodamajiem mežiem atrodas dažāda veida aizsargājamās teritorijās, kur jānodrošina sabalansēta iedzīvotāju brīvā laika pavadīšanas iespēju attīstība un ilgtspējīga mežu izmantošana. Teritorijas ūdeņi (Gauja ar pietekām, Daugavas baseina pietekas, ezeri, dīķsaimniecības) raksturo esošo ainavu, kuras potenciāls

¹ Avots: Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, 2015. Dati uz 01.07.2015.

² Avots: Valsts Zemes dienests, 2015.

Rādītājs	Rezultāti	Secinājumi
		attīstāms visā teritorijā, veidojot vienotu piedāvājumu ar integrētu dabas saglabāšanas, uzņēmējdarbības un dzīves kvalitātes uzlabošanu.
Dabas un kultūr-vēstures objekti	20 ģeomorfoloģiskie liegumi, 4 dendroloģiskie dabas pieminekļi, 16 mikroliegumi un vairāk nekā 100 aizsargājамie kultūras pieminekļi (t.sk. 55 valsts nozīmes valsts aizsargājамie kultūras pieminekļi – pilsētībūvniecības, arhitektūras, mākslas un arheoloģijas pieminekļi).	Galvenie LAP darbības teritorijas novadu sociāli ekonomiskās attīstības resursi ir dabas un kultūrvēstures objekti , kas piesaista lielu skaitu tūristu un rada kopīgo teritorijas pievilcību un tūrisma attīstības priekšnosacījumus. Gaujas Nacionālais parks ar lielu bioloģisko daudzveidību, iežu atsegumiem, reljefa formu dažādību, avotiem, gleznainām ainavām, dabas un kultūras pieminekļiem ir LAP teritorijas nozīmīgākais dabas tūrisma objekts. Ņemot vērā augsto dabas mantojumu īpatsvaru darbības teritorijā, nepieciešams veicināt dabas resursu saglabāšanu, to ilgtspējīgu izmantošanu gan uzņēmējdarbībā, gan atpūtā, gan sociālekonomiskai attīstībai, iekļaujot tos tūrisma objektos un maršrutos, kā arī veicinot tradicionālo pasākumu attīstību un integrēšanu uzņēmējdarbības attīstībā.

1.1.2 Sociālekonomisks apraksts

Rādītājs	Rezultāti	Secinājumi
Iedzīvotāju skaits	2011.g. 37 008; 2013. g. 36932; 2015. g. 36 773 ³	Pastāvīgi samazinās. Lielākais iedzīvotāju skaita samazinājums kopā 2011. gada ir Mālpils novadā (5,3 %), savukārt pozitīvas izmaiņas ir Siguldā (4,2%), arī Siguldas un Mores pagastā. VRG teritorijas ietvaros, tāpat kā nacionālā līmenī, iedzīvotāji koncentrējas lielākajā teritorijas centrā - Siguldā un pārējās teritorijas pastāvīgi iztukšojās - tajās ir mazāk ekonomisko aktivitāšu, un pakalpojumu pieejamības nodrošināšana kļūst neefektīva. Jāpaaugstina dzīves vides kvalitāte un ekonomiskās aktivitātes atbalstoša vide un infrastruktūra arī lauku teritorijās.
Nevalstisko organizāciju skaits uz 1000 iedzīvotājiem	2009. g. - 2,86; 2011. g. 3,60; 2013. g. 4,35; 2015. g. 9,63 ⁴	Nedaudz zemāks, bet skaita izmaiņas līdzīgas Pierīgas statistikas reģionā un valstī kopumā esošajam. Sabiedriskā aktivitāte pastāv un iedzīvotājiem ir vēlme līdzdarboties sabiedriskajās aktivitātēs, tomēr nepieciešams veicināt šo aktīvistu kapacitātes paaugstināšanu un iesaistīšanos SVVA stratēģijas īstenošanā.
Ekonomiski aktīvo vienību skaits	2009. g. 51,2; 2011. g. 58,4;	Ekonomiski aktīvo vienību skaits uz 1000 iedzīvotājiem LAPO teritorijā pēdējo gadu laikā ir pastāvīgi palielinājies. Lielākais pieaugums ir bijis komercsabiedrību vidū, savukārt zemnieku saimniecību un pašnodarbināto

³ Dati uz 1. jūliju. Avots: Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, 2015.

⁴ Dati par 2009., 2011. un 2013. gadu - avots: Centrālā statistikas pārvalde, 2015. Dati par 2015. gadu - avots: Lursoft, 2015.

Rādītājs	Rezultāti	Secinājumi
uz 1000 iedzīvotājiem	2013. g. 68,6 ⁵	personu skaits ir nozīmīgi samazinājies. Augstākais rādītājs ir Siguldas novadā, kamēr pārējā VRG teritorijā tas ir zemāks par vidējo rādītāju Pierīgas un Vidzemes reģionos, kas nozīmē ka ekonomiskā aktivitāte ir nepietiekama - nepieciešams atbalstīt jaunu ekonomisko vienību izveidi, esošo darbības attīstību un konkurētspējas uzlabošanu, lai uzlabotu teritorijas ilgtspējīgu attīstību, veicinot vietējās ekonomikas attīstību, t.sk. radot jaunas darba vietas - dažāda izmēra privātajā sektorā, veicinot jaunu ekonomisko vienību izveidošanos. Nepieciešams palielināt mazo uzņēmumu un pašnodarbināto, t.sk. mājražotāju skaitu, kas ir ļoti nevienmērīgs (Mores pagastā - 3, Mālpils novadā - 2,4, Inčukalna novadā - 0,61).
Aizņemto darbavietu skaits (sabiedriskajā sektorā un privātajā sektorā ar >50 darbavietām)	2010. g. 12134, 2012. g. 13958, 2014. g. 15574 ⁶	
Mājražotāju skaits uz 1000 iedzīvotājiem	2015.g. 1,06 ⁷	
Viesnīcās un tūrisma mītnēs apkalpoto personu skaits	2010. g. 27 013; 2012. g. 41159; 2014. g. 53193 ⁸ .	Pēdējo gadu laikā ir dubultojies viesnīcās un tūrisma mītnēs apkalpoto personu skaits, kas jāizmanto vietējās ekonomikas un dzīves kvalitātes uzlabošanai visā RRLAB teritorijā, pilnveidojot un paplašinot tūrisma piedāvājumu savstarpējā sadarbībā (starp dažādiem pakalpojumu sniedzējiem, starpteritoriju un starpsektoru) un izstrādājot inovatīvus risinājumus.

1.1.3 Vietējās rīcības grupas darbības teritorijas pamatojums

LAP darbības teritorija ir daļa no agrākā Rīgas rajona, apvienojot blakus esošos novadus ar mērķi, iesaistīt dažādus sabiedrības slāņus, risināt sociāli ekonomiskos jautājumus lauku attīstībai, veicinot starpnovadu sadarbību. Teritorijas platība un iedzīvotāju skaits ir piemērots vietējās attīstības stratēģijas īstenošanai. Visai LAP darbības teritorijai ir līdzīgi attīstības mērķi, kas ietverti arī novadu attīstības plānos. Teritoriju vieno ceļu tīkls un atrašanās Gaujas Nacionālajā parkā, atrašanās Rīgas sociālekonomiskās ietekmes apgabalā, visā teritorijā ir daudz dabas un kultūrvēsturisko objektu. Minētais rada plašas iespējas nodarbinātībai, pakalpojumu pieejamībai, brīvā laika pavadīšanai un vienotam tūrisma piedāvājumam.

Līdz 2015. gadam LAPO teritorijā, ietilpa arī Saulkrastu novads, kas atšķirīgāka ģeogrāfiskā novietojuma, dabas raksturojuma un attīstības tendencēm šajā plānošanas periodā (2014-2020) netika iekļauts.

1.2 Partnerības principa nodrošināšana

Lauku Attīstības Partnerībā ir 18 biedri, no kuriem 8 ir juridiskās personas, tai skaitā 4 novadu domes un 6 privātpersonas. LAP biedru saraksts (uz 07.04.2021.) pieejams 1. pielikumā. Biedru sastāvā ir pārstāvji no visām deviņām LAP administratīvajām teritoriālajām vienībām. Vietējās rīcības grupas LAP augstākā **lēmējinstītūcija** ir biedru kopsapulce. Tajā piedalās visi VRG biedri.

⁵ Avots: Centrālā statistikas pārvalde, 2015.

⁶ Avots: Centrālā statistikas pārvalde, 2015.

⁷ Dati par 2015. gadu. Avots: Pārtikas un veterinārais dienests, 2015.

⁸ Avots: Centrālā statistikas pārvalde, 2015. Dati par Siguldas novadu.

LAP pārvaldes institūcija ir Padome, kas sastāv no 10 kopsapulces ievēlētiem biedriem (padomes saraksts 1. pielikumā): 20% padomes locekļu pārstāv valsts vai pašvaldības iestādes, 80% ir privātpersonas un juridiskas personas. Padomē ir privātpersonas, kas pārstāv lauksaimnieku, lauku sieviešu un jauniešu intereses. Šajā periodā biedrībā tiks uzņemti asociētie biedri, veicinot plašāku pārstāvniecību un dažādu interešu grupu iesaisti SVVA īstenošanā.

Padome regulāri (vismaz reizi mēnesī) rīko sanāksmes, lai analizētu pašreizējo situāciju tās darbības teritorijā, apspriestu pieejamos pakalpojumus, definētu risināmos jautājumus un prioritātes, uz kurām jākoncentrē uzmanība tuvākajā laika posmā.

1.3 Teritorijas stirpo un vājo pušu, iespēju un draudu izvērtējums

IEKŠĒJIE FAKTORI

	STIPRĀS PUSES	Ko tas nozīmē?	Secinājumi - kas jādara, lai izmantotu stiprās puses?
S1	Nozīmīgi dabas un kultūrvēstures objekti, arheoloģijas pieminekļi, mežu resursi	Pastāv augsta nozīmīgu dabas un kultūrvēstures objektu, arheoloģijas pieminekļu koncentrācija, kas piesaista lielu skaitu tūristu. Tūrisma potenciāla papildināšanai tiek radīti jauni tūrisma objekti un uzlabota esošo pieejamība. Vietējiem iedzīvotājiem tiek piedāvāts plašs brīvā laika pavadīšanas un teritorijas izziņas iespēju klāsts. Meži aizņem 54.9% teritorijas, kas veido būtisku resursu rekreācijai.	Jāpaplašina vietējā tūrisma piedāvājums, iekļaujot visu LAP darbības teritoriju. Jāveido komplekss atpūtas un izziņas piedāvājums un atpazīstamība. Jāstiprina tūrisma uzņēmējdarbība, lai paplašinātu noietu vietējiem produktiem, kā arī pakalpojumiem, kas iedzīvotājiem rada papildus ienākumus. Efektīvi jāizmanto vietējie resursi daudzveidīgu sabiedrisko aktivitāšu nodrošināšanai vietējiem iedzīvotājiem. Ilgtspējīga mežu resursu apsaimniekošana un pielāgošana rekreācijas vajadzībām visa gada garumā sekmēs tūrisma industrijas un aktīvas brīvā laika pavadīšanas iespēju attīstību, kas, savukārt, ir sasaistāma ar citiem produktiem un pakalpojumiem, ko var izmantot tūristi un iedzīvotāji.
S2	Rīgas areāla sociāliekonomiskā ietekme	Rīgas tuvums, radiālās maģistrāles, kas šķērso LAP darbības teritoriju, nodrošina dažādas uzņēmējdarbības iespējas, labu teritorijas un arī tirgus sasniedzamību gan izmantojot Rīgu, gan arī tranzīta plūsmu.	Jāatbalsta sīko un mazo uzņēmumu izveide, attīstība un darbības dažādošana (t.sk. pašnodarbinātības attīstība), kas balstīta uz vietējo resursu ilgtspējīgu nostiprināšanu, atjaunošanu un izmantošanu. Jāizveido un jāattīsta uz vietējo iedzīvotāju, Rīgas un tranzīta vajadzībām balstīts produktu un pakalpojumu piedāvājums.
S3	Aktīvas NVO un interešu grupas, kas nodrošina sabiedriskās aktivitātes	Liels skaits NVO un interešu grupu, spēcīgi pašdarbības kolektīvi, augošanas iespējas sporta attīstībai.	Jāuzlabo esošo sabiedrisko aktivitāšu kvalitātes, to atpazīstamība un pieejamība, tādā veidā palielinot arī iedzīvotāju līdzdalību.
S4	Sociālās uzņēmējdarbības iniciatīvas	Teritorijā darbojas un veidojas sociālie uzņēmumi, kas uzlabo sociālo vidi, tai skaitā, veicina nodarbinātību.	Jāspēcina sociālās uzņēmējdarbības attīstība, īpaši lauku teritorijās.

	VĀJĀS PUSES	Ko tas nozīmē?	Secinājumi - kas jādara, lai novērstu vājo pušu ietekmi?
V1	Ierobežoti finanšu resursi vienmērīgai teritorijas attīstībai	Ir identificētas daudzas vietējās vajadzības, kuru īstenošanai nepietiek publiskā finansējuma maza mēroga infrastruktūras izveidei un attīstīšanai.	Jāiegulda ELFLA investīcijas vietējā infrastruktūrā un uz vietējām vajadzībām balstītās aktivitātēs, kas netiek finansētas no citiem finanšu avotiem, bet ir būtiskas teritorijas līdzsvarotai attīstībai. Prioritāri jāveic ieguldījumi lauku teritorijās.
V2	Zems ekonomiski aktīvo vienību ⁹ skaits	Ekonomiski aktīvo tirgus vienību skaits ir zemāks par vidējo rādītāju Pierīgas un Vidzemes reģionos, kas nozīmē, ka ekonomiskā aktivitāte ir nepietiekama.	Jānodrošina daudzveidīgs atbalsts iedzīvotājiem, kas vēlas uzsākt uzņēmējdarbību. Jaunu ekonomiski aktīvo tirgus vienību veidošanās atbalstīšana, lai radītu jaunus produktus un pakalpojumus un uzlabotu nodarbinātību.
V3	Liela teritorijas sadrumstalotība	Salīdzinoši lielais zemes vienību skaits VRG darbības teritorijā, norāda, ka pastāv daudz sīku zemnieku saimniecību. Tas nerada iespēju zemnieku saimniecībām paplašināt savu darbību un ierobežo to konkurētspēju lauksaimniecības tirgū.	Jānodrošina atbalsts sīkām ekonomisko aktivitāti diversificējošām darbībām vai darbībām, kurām nav nepieciešamas lielas platības, piemēram, pakalpojumi, IT attīstība, attālinātais darbs, lauksaimniecības produktu pārstrādes attīstība.
V4	Vāji attīstīta mājražošana	Salīdzinoši zems mājražotāju skaits, tālab mājražošanas aktivitāte ir zema, t. sk., vietējo ražojumu pieejamība tirgū.	Jānodrošina atbalsts mājražošanas uzsākšanai, esošo darbības uzlabošanai, īpaši veicinot lauksaimniecības produktu pārstrādi un to pieejamību vietējā tirgū, tai skaitā jaunu realizācijas veidu ieviešanai.
V5	Nepietiekama sabiedrisko aktivitāšu pieejamība un kvalitāte	Daudzas sabiedrības aktīvās grupas īsteno aktivitātes vietējiem iedzīvotājiem, tomēr to pieejamība joprojām ir nepietiekama, kā arī nav pietiekama materiālā bāze un pulcēšanās vietas kvalitatīvam darbam, īpaši lauku teritorijās.	Jānodrošina atbalsts daudzveidīgām sabiedriskajām aktivitātēm, ko īsteno iedzīvotāju grupas. Ir jāveicina sabiedrisko aktivitāšu dažādošana lauku teritorijās. Jānodrošina aktivitāšu pieejamība visā LAP darbības teritorijā, kā arī jāatbalsta vides pieejamības uzlabošana iedzīvotājiem ar ierobežotām kustībām.
V6	Vāja vides pieejamība vietējiem pakalpojumiem	Daudzviet ir nesakārtoti objekti teritorijās, kas negatīvi ietekmē kvalitāti un pieejamību pakalpojumiem, kas saistīti ar dabas, kultūras, sociālo vidi.	Jānodrošina atbalsts dabas, kultūras un sociālas vides objektu izveidei un sakārtošanai, tādā veidā sekmējot vietējo pakalpojumu kvalitātes uzlabošanu un pieejamību.
V7	Vāja vietējo produktu un pakalpojumu (t.sk., sabiedriskā labuma) atpazīstamība	Lai gan ir veiktas nozīmīgas publiskā finansējuma investīcijas, ir nepietiekama projektu rezultātu publicitāte un patiesa rezultātu pieejamību vietējai sabiedrībai.	Jāveic pasākumi, kas sekmē gan informācijas izplatību par projektiem un to rezultātiem, gan jāpārdomā izveidoto vietu darba laiks, kontaktinformācija un veidi kā veicināt komunikāciju starp projektu īstenotājiem un rezultātu izmantotājiem – vietējo sabiedrību.

⁹ Ekonomiski aktīvā vienība (EAV) – pašnodarbinātie, individuālie komersanti, komercsabiedrības, zemnieku un zvejnieku saimniecības, NVO, kas veic saimniecisku darbību u.c.

V8	LAPO biedru skaits un interešu pārstāvība	Nemot vērā lielo VRG darbības teritoriju un jaunu vietējās ekonomikas iniciatīvu iekļaušanu atbalstā, esošais LAP biedru skaits nepilnvērtīgi nodrošina aktīvu vietējā attīstībā iesaistīto pušu līdzdalību sabiedrības virzītā vietējā attīstībā.	Lai pilnveidotu informācijas un pieredžu apmaiņu starp vietējā attīstībā iesaistītajām pusēm, kā arī strukturētu sabiedrības virzītu vietējo attīstību, jāpalielina LAP biedru un asociēto biedru skaits, kas nodrošina daudzveidīgu interešu un vienmērīgu teritorijas pārstāvību.
----	---	--	---

ĀRĒJIE FAKTORI

	IESPĒJAS	Ko tas nozīmē?	Secinājumi - kas jādara, lai attīstītu iespējas?
I1	Atbalsts vietējiem līderiem (t.sk., jauniešiem), kas darbojas (ienāk) teritorijā	Vietējo iedzīvotāju aktivitāte lielākoties balstās uz vietējo līderu darbu. Jauni līderi, kas ienāk teritorijā, sekmē arī jaunu attīstības iniciatīvu ienākšanu.	Jānodrošina vietējo līderu atpazīstamība un publiski jānovērtē to paveiktais darbs. Jāsekmē līderu tīklošanās un pieredžu apmaiņas, kā arī, iespēju robežās, jākompensē viņu izdevumi, kas rodas strādājot sabiedrisko aktivitāšu labā.
I2	Jaunu, radošu uzņēmējdarbības ideju ģenerēšana un iedzīvināšana	Lai arī teritorijā ir augsts uzņēmējdarbības potenciāls, tomēr ir nepieciešamas jaunas, radošas idejas, kas var tikt attīstītas balstoties uz vietējiem resursiem, un var radīt papildus ienākumus teritorijā.	Jāsekmē sadarbība ar skolām, jauniešiem, rīkojot biznesa ideju konkursus, attīstot skolu uzņēmumu aktivitāti. Jārīko biznesa ideju ģenerēšanas nometnes, kur tiek piesaistīti radoši cilvēki arī ārpus LAP darbības teritorijas. Jānodrošina starta kapitāla iespējas labāko biznesa ideju īstenošanai.
I3	Sadarbības saišu stiprināšana LAPO darbības teritorijā	Iedzīvotāju sadarbības spēcīgāšanās apkaimēs (ciemos), sadarbība starp vietējam iniciatīvu grupām no dažādām LAP teritorijām, sadarbība starp uzņēmējiem (īpaši, mājražotājiem un mazajiem uzņēmumiem) un pašvaldībām var sekmēt efektīvāku vietējo resursu izmantošanu, pieredžu apmaiņu dzīves kvalitātes un vietējās ekonomikas attīstībai.	Jāsniedz atbalsts iniciatīvām ciemu teritorijās, kas sekmē iedzīvotāju iniciatīvu grupu izveidi, īpaši teritorijās, kur tādas nepastāv. Aktīvāk jāiesaista LAP biedri kopīgu aktivitāšu īstenošanā, informācijas un pieredžu apmaiņas nodrošināšanā, sekmējot visas LAP darbības teritorijas pārklājumu. Jāsniedz atbalsts vietējo uzņēmēju tīklošanās aktivitātēm, kas var sekmēt arī turpmāku kooperāciju. Jāpopularizē LAP darbība.
I4	Vietējā finansējuma akumulēšana un piesaiste teritorijas attīstībai	Iedzīvotāju vajadzību ir daudz vairāk par pieejamajiem finanšu resursiem. Tāpēc to akumulēšana vietējā līmenī un piesaiste teritorijas attīstībai var radīt jaunas vērtības, kas nepieciešamas iedzīvotājiem un sekmē vietējās ekonomikas attīstību.	Jāatbalsta vietējo krājaizdevu sabiedrību un kopienu fondu veidošanās un attīstības iniciatīvas. Jāveido vai jāaktivizē pašvaldību atbalsta iniciatīvas iedzīvotāju vajadzībām.
I5	Ārējā finansējuma piesaiste teritorijas attīstībai	Iedzīvotāju vajadzību ir daudz vairāk par pieejamajiem finanšu resursiem. Tāpēc ir jāpiesaista	Jāsekmē papildus finansējuma piesaiste no citām ES programmām un fondiem.

		ārējais finansējums, kuru investējot LAP darbības teritorijā, var radīt jaunas vērtības, kas nepieciešamas iedzīvotājiem un sekmē vietējās ekonomikas attīstību.	
I6	Pieaugošs tirgus pieprasījums pēc inovatīviem produktiem un pakalpojumiem, kā arī augstas kvalitātes un veselīgiem pārtikas produktiem, atbalstot vietējos ražojumus.	Tirgū esošais piedāvājums nepilnīgi apmierina pieaugošo pieprasījumu, kā arī nepietiekami efektīvi tiek izmantoti vietējie resursi iedzīvotāju vajadzībās balstītu jaunu produktu un pakalpojumu radīšanā.	Jāpārskata esošo produktu un pakalpojumu piedāvājums, sekmējot to pilnveidi un paplašinot noietu.
	DRAUDI	Ko tas nozīmē?	Secinājumi - kas jādara, lai novērstu draudu ietekmi?
D1	Iedzīvotāju ekonomiskajām un sociālajām vajadzībām neatbilstoša infrastruktūra	Pateicoties nepietiekami attīstītam sabiedriskajam transportam, kā arī samazinoties ceļu kvalitātei, tiek ierobežota iedzīvotāju mobilitāte, nokļūšanai uz darbu, mājām, pakalpojumu sniegšanas vietām. Palielināta slodze uz esošo infrastruktūru, neveicot to pienācīgu uzturēšanu un attīstību, var būtiski palielināt pakalpojumu, produktu izmaksas, kas savukārt samazina investīciju efektivitāti un ietekmē naudas plūsmu, kā arī var radīt apdraudējumus iedzīvotāju drošībai. Neilgtspējīga infrastruktūras apsaimniekošana var radīt arī vides piesārņojuma un vietējo resursu noplicināšanas draudus.	Jāveicina pakalpojumu, telpu un aprīkojuma koplietošanas iniciatīvu attīstība, piemēram, ciema koplietošanas auto, multifunkcionālie centri u.tml. Jāattīsta iespējas izmantot pakalpojumus attālināti. Pašvaldībām nepieciešamas adekvātas investīcijas vietējās infrastruktūras uzturēšanā un attīstībā, plānojot vietējās ekonomikas un sabiedrisko aktivitāšu attīstības tendences. Jāsekmē ilgtspējīgas saimniekošanas principu īstenošanu uzņēmējiem, NVO un pašvaldībām.
D2	Priekšfinansējuma un apgrozāmo līdzekļu trūkums uzņēmējiem (īpaši jauniešiem)	Lai uzņēmēji īstenotu vietējās ekonomikas veicināšanas projektus, nepieciešams nodrošināt priekšfinansējumu. Tomēr mazajiem uzņēmējiem, mājražotājiem un, īpaši, jauniešiem- šādi apgrozāmie līdzekļi nav pieejami.	Vietējā kopienā vai valstī kopumā ir jārisina jautājums, kā uzlabot situāciju ar apgrozāmo līdzekļu aizdošanu uzņēmējdarbības uzsākšanai mazajiem uzņēmējiem, īpaši jauniešiem.
D3	Resursu trūkums sabiedriskā labuma projektu rezultātu uzturēšanai	Tā kā sabiedriskā labuma projektu rezultātu uzturēšanai projekta īstenotājs nedrīkst saņemt finansējumu no klienta, NVO, kas neveic saimniecisko darbību, bez pašvaldības vai sabiedrības atbalsta, apdraud projektu ilgtspēju.	Jānodrošina 100% atbalsts sabiedriskā labuma projektiem. Vietējā līmenī jārisina jautājums par tādu sadarbības modeļu izveidi, kur vietējā kopiena vai pašvaldība, uzņemas uzturēt sabiedriskā labuma projektu rezultātus un līdzfinansēt to radīšanu.
D4	Iedzīvotāju skaita krasa samazināšanās	Neveiksmīgu politisku, ekonomisku vai sociālu situāciju rezultātā iedzīvotāju skaits	Proaktīvi jāīsteno aktivitātes, kas veicina teritorijas pievilcību, kā arī sekmē jaunu iedzīvotāju ienākšanu

		teritorijā būtiski samazinās vai koncentrējas lielākajos attīstības centros. Tādā veidā investīcijas infrastruktūrā kļūst neefektīvas.	teritorijā, ja to atļauj vietējo resursu kapacitāte.
D5	Straujš tūristu skaita pieaugums	Pateicoties veiksmīgam vietas un tūrisma piedāvājuma mārketingam, pieaug tūristu skaits tādā mērā, kas būtiski pārsniedz vietējā piedāvājuma kapacitāti.	Jāattīsta sadarbība ar kaimiņu VRG un pašvaldībām tūrisma piedāvājuma radīšanā. Proaktīvi jāapzina tūrisma aktivitāšu paplašināšanas un dažādošanas iespējas ārpus vietām un objektiem, kas šobrīd sniedz pakalpojumus tūristiem.

1.4 Teritorijas attīstības vajadzību identificēšana un potenciāla analīze

Pamatojoties uz VAS 2009.-2013. gada īstenošanas rezultātu analīzi, iedzīvotāju, projektu īstenošanu aptaujām un intervijām, kā arī 9 2015. gada iedzīvotāju ideju darbnīcu, kuros piedalījās vairāk, kā 200 iedzīvotāju (pielikums nr. 4), rezultātiem, balstoties uz ekspertu veikto teritorijas attīstības potenciāla novērtējumu, tāpat arī saskaņā ar sociālekonomisko situāciju un tendences raksturojošo pieejamo statistikas datu un teritorijas SVID analīzi, LAP darbības teritorijā nozīmīgākās vajadzības ir saistītas ar vietējās uzņēmējdarbības attīstības sekmēšanu un iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanu. Augstākas prioritātes vajadzības, kas aktuālas vismaz 7 no 9 VRG darbības teritorijas ATV:

Vietējās uzņēmējdarbības attīstība	Iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošana
Vajadzība attīstīt uzņēmējdarbību	Vajadzība pēc drošas vides
	Vajadzība pēc labiekārtotas vides
Iespēja paēst	Iespēja pārvietoties
Vajadzība gūt ienākumus un motivāciju nodarbinātībai	Vajadzība pēc informācijas pieejamības
Vajadzība atbalstīt iespēju veicināt noietu produktam	Vajadzība pēc saturīga brīvā laika pavadīšanas
Vajadzība nodrošināt iespēju veidot jaunus produktus	
Vajadzība pēc aktīva brīvā laika	
Vajadzība pēc iespējas iepazīt un iegādāties vietējo produkciju, suvenīrus	
Vajadzība pēc iespējas saņemt pakalpojumus	
Vajadzība pēc iespējas uzlabot savu veselību	
Vajadzība pēc iespējas apgūt prasmes	
Iespēja izglītoties	
Vajadzība pēc iespējas nākt kopā, biedroties	
Iespēja apmeklēt pasākumus	

Attiecībā uz **vietējas uzņēmējdarbības attīstību** LAP darbības teritorijā īpaša uzmanība ir jāpievērš:

- Nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības un lauksaimniecības produktu pārstrādes attīstībai, kur ar augstāku prioritāti tiek vērtēti projekti, kas sekmē:

- Jauniešu uzņēmējdarbību;
- Darbības, kas rada jauninājumus (jauni produkti, pakalpojumi) teritorijā, efektīvi un ilgtspējīgi izmanto vietējos resursus (izejvielas, darbaspēks) un teritorijas potenciālu;

Biedrības Lauku Attīstības Partnerība darbības teritorijas sabiedrības virzītas vietējās attīstības STRATĒGIJA 2015.-2022. gadam.

- Ar aktīvu brīvo laiku, veselības uzlabošanu, mūžizglītību saistītus pakalpojumus vietējiem iedzīvotājiem un tūristiem;
 - Mājražošanas attīstību;
 - Veicina sadarbību starp ražotājiem, pakalpojumu sniedzējiem.
- Tirdzniecības vietu un veidu pilnveidei un attīstībai, kas prioritāri:
- Veicina vietējo ražotāju, īpaši mājražotāju, un pakalpojumu sniedzēju produkcijas noietu;
 - Informē patērētāju par vietējo produkciju;
 - Iekļaujas tūrisma piedāvājumā.
- Savukārt attiecība uz **iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanu** LAP darbības teritorijā īpaša uzmanība jāpievērš:
- Sabiedrisko aktivitāšu pieejamībai un dažādošanai, kur:
- Izceļamas aktīva brīvā laika un veselības uzlabošanas iespēju radīšanas iniciatīvas;
 - Atbalsts sniedzams ar kultūru un mūžizglītību saistītām iniciatīvām.
- Teritorijas labiekārtošanai un objektu sakārtošanai to pieejamības uzlabošanai un iedzīvotāju drošībai:
- Teritorijas un objektu apgaismošana ir īpaši atbalstāma;
 - Būtiska ir informācijas sniegšana un piekļuves uzlabošana vietējiem pakalpojumiem un produktiem;
- Sociālo pakalpojumu attīstībai.

Detalizēts prioritāro vajadzību un potenciāla izklāsts ir pieejams 2. pielikumā.

1.5 Starpteritoriālās un starpvalstu sadarbības vajadzību novērtējums

Starpvalstu un starpteritoriālā sadarbība kļūst aizvien svarīgāka lauku apvidu ekonomikas dalībniekiem kā efektīvs lauku apvidu kopīgo problēmu risinājumu kopīgas izstrādes mehānisms, palīdzot visiem Eiropas lauku apvidiem kopīgi attīstīties. LAP ir izvirzījusi mērķi sadarboties ar Lietuvas VRG no Utenas, Somijas VRG no Hemenlinnas (Hämeenlinna) un citu valstu VRG un līdzīga tipa organizācijām.

Starpvalstu sadarbības projektiem prioritārās tēmās:

- Dabas un kultūras resursu labākais lietojums;
- Dzīves kvalitātes uzlabošana lauku apvidos;
- Jaunu zināšanu un jaunu tehnoloģiju izmantošana;
- Pievienotās vērtības radīšana vietējam produktam;
- Jauniešu aktivitātes.

Redzesloka paplašināšana, uztverot atšķirības, kā pieredzi bagātināšanas līdzekli sadarbojoties ar starpvalstu partneri, var iepazīt jaunus vai citādus skatupunktus un gūt priekšstatu par dažādu cilvēku redzējumu. Starpvalstu sadarbībā iesaistītās puses bieži gūst jaunas zināšanas par specifiskām attīstības metodēm vai līdzekļiem.

Starpvalstu sadarbība var sniegt jaunas uzņēmējdarbības iespējas, lai palielinātu ražojumu noietu; uzlabotu produktu vai ražošanas procesu un paplašinātu savas zināšanas, kas pozitīvi ietekmētu teritorijas ekonomisko attīstību.

Starpvalstu sadarbība var palīdzēt vietējiem iedzīvotājiem iepazīt savu apvidu un tā vēsturi, veidojot teritoriālo identitāti un uzlabojot informētību. Uzlabojot vietējo iedzīvotāju un organizāciju izpratni par savu teritoriju, starpvalstu sakari var stiprināt vietējo iedzīvotāju un organizāciju vēlēšanos pārstāvēt savu teritoriju un kļūt par patiesiem sava apvidus „vēstniekiem”, kultūras mantojuma

Biedrības Lauku Attīstības Partnerība darbības teritorijas sabiedrības virzītas vietējās attīstības STRATĒĢIJA 2015.-2022. gadam.

saglabātājiem un popularizētājiem. Nozīmīga arī jauniešu iesaistīšana dažādās aktivitātēs, kas nodrošinātu aktivitāšu un teritorijas attīstības ilgtspēju.

2. Stratēģiskā daļa

2.1 Vīzija un sasniedzamie mērķi

VĪZIJA

Lauku Attīstības Partnerības darbības teritorijā:

- Iedzīvotājiem ir augsta drošumspēja, viņi ir izglītoti, aktīvi, radoši, ar augstu līdzdalību un lokālpatriotismu, veido iekļaujošu sabiedrību;
- Ir daudzveidīgas ekonomiskās aktivitātes ar konkurētspējīgu produkciju un piedāvājumu, kas atbilst vietējām vajadzībām un ilgtspējības principiem;
- Vietējiem un ārvalstu viesiem tiek nodrošināts augstas kvalitātes, daudzveidīgs un unikāls tūrisma piedāvājums, ilgtspējīgi un efektīvi izmantojot esošos dabas, kultūrvēsturiskos, sociālos resursus un infrastruktūru.

Vietējās attīstības stratēģiskie mērķi:

Vietējās uzņēmējdarbības attīstība (M1)

Paaugstināt vietējo iedzīvotāju iesaisti ekonomiskajās aktivitātēs LAP darbības teritorijā, veidojot pievienoto vērtību vietējam produktam, sniedzot atbalstu nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības uzsākšanai un attīstībai, kā arī lauksaimniecības produktu pārstrādei, tādā veidā radot jaunas darbavietas, produktus, pakalpojumus, kā arī uzlabojot esošo konkurētspēju.

Iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošana (M2)

Veicināt vietējās sabiedrības iesaisti dzīves apstākļu uzlabošanā LAP darbības teritorijas iedzīvotājiem, pilnveidojot mūžizglītības piedāvājumu, sociālo, kultūras un dabas vidi, kas sekmē uz vietējām vajadzībām balstītu pakalpojumu pieejamību, kvalitāti, sasniedzamību un daudzveidīgu sabiedrisko aktivitāti, kā arī palielina vietas pievilcību viesiem.

2.1.1. Starpteritoriālais un starpvalstu sadarbības mērķis

Sadarbība un tīklošanās (M3)

Stiprināt sadarbības saiknes ar partneriem Latvijā un citās valstīs, lai nodrošinātu jaunas prasmes un zināšanas LAP darbības teritorijā, tādējādi sekmējot iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanu, vietējās uzņēmējdarbības attīstību, kā arī popularizējot vietējas attīstības pieredzes ārpus LAP darbības teritorijas, tai skaitā sekmējot jaunu tirgu apgūšanu vietējiem uzņēmējiem.

2.2 Stratēģiskie novērtējuma rādītāji

Stratēģiskais mērķis	Novērtējuma rādītājs LAPO darbības teritorijā	Novērtēšanas periods
M1 Vietējās uzņēmējdarbības attīstība	Ekonomiski aktīvo vienību skaits uz 1000 iedzīvotājiem <i>Avots: CSP</i>	Bāze 2013. g. - 68,62 2018. g. - 75,16 2020. g. - 82,53
	Nodarbinātības un uzņēmējdarbības indekss ¹⁰ <i>Avots: LVAEI</i>	Bāze 2011. g. - 3,89 2018. g. - 3,80 2020. g. - 3,71
	Dzīves kvalitātes indekss ¹¹ <i>Avots: LVAEI</i>	Bāze 2011. g. -3,26 2018. g. - 3,16 2020. g. - 3,00
	Ekonomiski aktīvo vienību skaits, kas palielina gada NETO apgrozījumu ar ELFLA ieguldītajām investīcijām* <i>Avots: LAD EPS</i>	Bāze 2014. g. - n ¹² 2018. g. - n + 12 2020. g. - n + 15
	VAS īstenošanas rezultātā jaunizveidoto ekonomiski aktīvo vienību skaits, kas veic nelauksaimniecisko uzņēmējdarbību <i>Avots: Lursoft</i>	Bāze 2014. g. - n 2018. g. - n + 2 2020. g. - n + 3
	VAS īstenošanas rezultātā jaunizveidoto ekonomiski aktīvo vienību skaits, kas veic lauksaimniecisko produktu pārstrādi <i>Avots: Lursoft</i>	Bāze 2014. g. - n 2018. g. - n + 1 2020. g. - n + 2
	ELFLA investīciju* rezultātā radīto darba vietu skaits <i>Avots: LAD EPS</i>	Bāze 2014. g. - n 2018. g. - n + 3 2020. g. - n + 5
	Radīto produktu un pakalpojumu skaits <i>Avots: LAP</i>	Bāze 2014. g. - n 2018. g. - n + 4 2020. g. - n + 6
	Viesnīcās un tūrisma mītnēs apkalpoto personu skaits <i>Avots: CSP</i>	Bāze 2014. g. - 53 193 2018. g. - 54 000 2020. g. - 54 300
	RRLAB biedru un asociēto biedru - uzņēmēju (t.sk. lauksaimnieku) vai to interešu pārstāvju skaits <i>Avots: LAP</i>	Bāze 2014. g. - 5 2018. g. - 10 2020. g. - 12

¹⁰ Nodarbinātības un uzņēmējdarbības novērtējuma indeksu veido respondentu vērtējums par dažādām darba atrašanas un uzņēmējdarbības uzsākšanas iespējām dzīves vietā, tādejādi raksturojot lauku ekonomikas daudzveidības līmeni respondentu skatījumā. Vērtējums no 1 līdz 5, kur „1” nozīmē pozitīvāko iespējamo attiecīgās jomas subjektīvo kopvērtējumu, bet „5” – negatīvāko iespējamo attiecīgās jomas subjektīvo kopvērtējumu. LVAEI, 2011. http://www.lvaei.lv/images/Nacionalie_projekti/2011/Petijums%20par%20soc_datiem.pdf

¹¹ Dzīves kvalitātes indekss aptver dzīves vietas pievilcības, attīstības tendenču un nodarbinātības un uzņēmējdarbības indeksu vērtības, sniedzot vispārīgu vērtējumu par dzīves kvalitāti pētījuma veikšanas vietā. Vērtējums no 1 līdz 5, kur „1” nozīmē pozitīvāko iespējamo attiecīgās jomas subjektīvo kopvērtējumu, bet „5” – negatīvāko iespējamo attiecīgās jomas subjektīvo kopvērtējumu. LVAEI, 2011. http://www.lvaei.lv/images/Nacionalie_projekti/2011/Petijums%20par%20soc_datiem.pdf

¹² n – nav attiecināms/nav zināms

Stratēģiskais mērķis	Novērtējuma rādītājs LAPO darbības teritorijā	Novērtēšanas periods
M2 Iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošana	Iedzīvotāju skaits teritorijā Avots: PMLP	Bāze 2014. g. - 36 773 2018. g. - 36 600 2020. g. - 36 450
	Dzīves kvalitātes indekss Avots: LVAEI	Bāze 2011. g. -3,26 2018. g. - 3,16 2020. g. - 3,00
	Dzīvesvietas pievilcības indekss ¹³ Avots: LVAEI	Bāze 2011. g. - 2,65 2018. g. - 2,40 2020. g. - 2,10
	ELFLA investīciju* rezultātā pilnveidoto sociālās, kultūras un dabas vides objektu skaits Avots: LAPO	Bāze 2014. g. - n 2018. g. - n + 10 2020. g. - n + 14
	ELFLA investīciju* rezultātā dažādoto sabiedriskā labuma pakalpojumu skaits Avots: RRLAB	Bāze 2014. g. - n 2018. g. - n + 4 2020. g. - n + 6
	ELFLA investīciju* atbalstīto sabiedriskā labuma pakalpojumu atpazīstamību nodrošinošo publikāciju skaits Avots: LETA, LAP	Bāze 2014. g. - n 2018. g. - n + 80 2020. g. - n + 120
	ELFLA investīciju* atbalstīto sabiedrisko aktivitāšu darbību (semināri, koncerti, nodarbības u.tml.) skaits Avots: LAP	Bāze 2014. g. - n 2018. g. - n + 480 2020. g. - n + 800
	ELFLA investīciju* rezultātā īstenoto sabiedriskā labuma pakalpojumu pieejamības teritoriālais pārklājums (%) Avots: LAP	Bāze 2014. g. - n 2018. g. - n + 60 2020. g. - n + 70
	Viesnīcās un tūrisma mītnēs apkalpoto personu skaits Avots: CSP	Bāze 2014. g. - 53 193 2018. g. - 54 000 2020. g. - 54 300
M3 Sadarbība un tīklošanās	RRLAB biedru un asociēto biedru - nevalstisko organizāciju - skaits Avots: LAP	Bāze 2014. g. -7 2018. g. - 12 2020. g. - 14
	ELFLA investīciju* rezultātā īstenoto starptautisko projektu skaits Avots: LAD	Bāze 2014. g. - 0 2018. g. - 1 2020. g. - 2

*ELFLA investīcijas 2014-2020 periodā, kas paredzētas sabiedrības virzītai vietējai attīstībai.

¹³ Dzīves vietas pievilcības indeksu veido dažādi apgalvojumi, kuros respondents piekrīt vai nepiekrīt dažādiem apgalvojumiem par savu dzīves vietu. Vērtējums no 1 līdz 5, kur „1” nozīmē pozitīvāko iespējamo attiecīgās jomas subjektīvo kopvērtējumu, bet „5” – negatīvāko iespējamo attiecīgās jomas subjektīvo kopvērtējumu. LVAEI, 2011.

http://www.lvaei.lv/images/Nacionalie_projekti/2011/Petijums%20par%20soc_datiem.pdf

2.3 Inovatīvo risinājumu identificēšana

Lai efektīvāk reaģētu un meklētu jaunus risinājumus vajadzībām, kas identificētas vietējā līmenī, un kuru apmierināšana ir nepieciešama vietējās ekonomikas stiprināšanai, un iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanai, LAP atbalsta inovatīvus risinājumus, piešķirot tiem papildus punktus projektu vērtēšanas procesā. Ar inovatīviem risinājumiem tiek saprasti jauninājumi LAP darbības teritorijā, kas var būt jauni procesi, produkti vai pakalpojumi, kas ir pieprasīti tirgū un var radīt jaunu pievienoto vērtību.

Atbilstoši stratēģiskajiem mērķiem tiek sagaidīti sekojoši inovatīvie risinājumi:

Vietējās ekonomikas inovācijas:		Sociālās inovācijas:	
Produkta inovācija			
LAP darbības teritorijā izveidots jauns produkts/pakalpojums vai uzlabots ražošanas gala produkts, kuram tirgū ir pieprasījums.		LAP darbības teritorijā izveidots jauns sabiedriskā labuma produkts/pakalpojums, kas bez lieliem finanšu ieguldījumiem palīdz atrisināt konkrētu sociālās vides (labklājība, kultūra, mūžizglītība, sports) vai dabas vides problēmu. Uzlabots esošs sabiedriskā labuma produkts/pakalpojums, kas samazina finanšu ieguldījumus konkrētas sociālās vides (labklājība, kultūra, mūžizglītība, sports) vai dabas vides problēmu risināšanā.	
Procesa inovācija			
LAP darbības teritorijā izveidots jauns vai būtiski uzlabots esošs ražošanas vai pakalpojuma sniegšanas process, lai palielinātu ražīgumu, iegūtu augstāku esoša gala produkta tirgus vērtību, efektīvāk izmantotu resursus, t.sk., sekmētu produkta un vietas atpazīstamību.		LAP darbības teritorijā izveidots jauns vai būtiski uzlabots esošs sociālo vai dabas vidi uzlabojoša sabiedriskā labuma pakalpojuma sniegšanas process, kas efektīvāk izmanto vietējos resursus, samazina tā uzturēšanas izmaksas, palielina pakalpojuma saņēmēju loku un risina konkrētu sociālās vides (labklājība, kultūra, mūžizglītība, sports) vai dabas vides problēmu.	
Organizatoriskā inovācija			
LAP darbības teritorijā ir efektīva vadības sistēma, sadarbības tīklu veidošana, kas sekmē vietējā produkta noieta uzlabošanu vai rada pakalpojumu, kas stiprina vietējo ekonomiku.		LAP darbības teritorijā ir efektīva vadības sistēma, sadarbības tīklu veidošana, kas sekmē sabiedriskā labuma produkta/pakalpojuma uzlabošanu, pieejamības palielināšanu, efektīvāku vietējo resursu izmantošanu, samazina tā uzturēšanas izmaksas un palīdz atrisināt konkrētu sociālās vides (labklājība, kultūra, mūžizglītība, sports) vai dabas vides problēmu.	

3. Rīcības plāns

Rīcības plānā no 2015. līdz 2022. gadam ietvertas Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai atbalstītās rīcības, kas pamatotas LAP teritorijas attīstības vajadzībās un tās potenciālā (skat. nodaļu 1.4.). Katra no rīcībām palīdz sasniegt stratēģiskos mērķus, kā arī ir izmērāma ar rezultatīvajiem rādītājiem. Identificētajām, turklāt visām rīcībām, ir jātuvinā stratēģisko mērķu sasniegšanas novērtējuma rādītāju izpilde.

3.1 Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai atbalstītās rīcības

Lauku Attīstības Partnerības stratēģisko mērķu sasniegšanai, 2015.-2020. gadā Lauku attīstības programmas 2014.-2020. gadam apakšpasākumā “Darbību īstenošana ar sabiedrības virzītu vietējās attīstības stratēģiju” plānots īstenot četras rīcības, kas īstenojamas VRG darbības teritorijā – Siguldas, Inčukalna, Mālpils, Sējas novados un Krimuldas novada Krimuldas pagasta teritoriju.

STRATĒGISKAIS MĒRĶIS: VIETĒJĀS UZŅĒMĒJDARBĪBAS ATTĪSTĪBA (M1)

Rīcība Nr. 1.1. **Nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības uzsākšana un attīstība, t.sk. vides radīšana, labiekārtošana**

Veicināt jaunu nelauksaimniecisko uzņēmumu radīšanu un esošo uzņēmumu darbības uzlabošanu un paplašināšanu, t.sk. radot un labiekārtojot vidi, tādējādi sekmējot jaunu darbavietu izveidi, jaunu ekonomiski aktīvo vienību izveidi vai esošo darbības apjoma pieaugumu un attīstību, t.sk. sociālās uzņēmējdarbības un vietējā tūrisma piedāvājuma attīstībai, izveidojot jaunus pakalpojumus, produktus vai pilnveidojot esošos, un iekārtojot jaunus vai uzlabojot esošās tirdzniecības vietas vai mobilos pakalpojumus.

Iespējamie risinājumu piemēri, kas izriet no sabiedrības vajadzībām:

- radīti jauninājumi (jauni produkti, pakalpojumi) teritorijā, vienlaikus, ilgtspējīgi izmantojot vietējos resursus (izejvielas, darbaspēks) un teritorijas potenciālu,
- radīti un/vai attīstīti ar aktīvu brīvo laiku, veselības uzlabošanu, un produkti vietējiem iedzīvotājiem un tūristiem,
- sekmēta nepārtikas preču ražošana (amatniecības) attīstība un veicināta, sadarbību starp ražotājiem un pakalpojumu sniedzējiem,
- piedāvāti alternatīvi risinājumi sociālo pakalpojumu nodrošināšanai, t.sk., nodrošinot mobilitāti,
- piedāvāti daudzfunkcionāli sociālie pakalpojumi LAP pagastu teritorijās,
- īstenotas sadarbībā starp pašvaldību un nevalstisko sektoru un veicinās sociālās uzņēmējdarbības attīstību,
- veicināta jauniešu uzņēmējdarbība.

Rīcība Nr. 1.2 **Lauksaimniecības produktu pārstrādes attīstība, t.sk. vides radīšana, labiekārtošana**

Veicināt lauksaimniecības produktu pārstrādi, radot pievienoto vērtību lauksaimniecības produktiem, t.sk. radot un labiekārtojot vidi, tādējādi sekmējot jaunu darbavietu izveidi, jaunu ekonomiski aktīvo vienību izveidi vai esošo darbības apjoma pieaugumu un attīstību, izveidojot jaunus pakalpojumus, produktus vai pilnveidojot esošos un iekārtojot jaunu vai uzlabojot esošo vietējo lauksaimniecības produktu tirdzniecības vietas vai mobilos pakalpojumus.

Iespējamie risinājumu piemēri, kas izriet no sabiedrības vajadzībām ir tirdzniecības vietu un veidu pilnveide un attīstība.

Biedrības Lauku Attīstības Partnerība darbības teritorijas sabiedrības virzītās vietējās attīstības STRATĒGIJA 2015.-2022. gadam.

Darbību īstenošanas vieta- biedrības „Lauku Attīstības Partnerības” darbības teritorija. Vietējās produkcijas tirdzniecības vietu iespējams izveidot ārpus biedrības „Lauku Attīstības Partnerības” teritorijas pilsētās, kurās iedzīvotāju skaits ir lielāks par 15 000 (izņemot Rīgu)

STRATĒGISKAIS MĒRĶIS: IEDZĪVOTĀJU DZĪVES KVALITĀTES UZLABOŠANA (M2)

Rīcība Nr. 2.1. Vietējās teritorijas infrastruktūras un objektu sakārtošana pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai.

Atbalstīt vietējai sabiedrībai nozīmīgu publiski pieejamu objektu labiekārtošanu, piekļuves izveidi vai uzlabošanu, kā arī aprīkojuma iegādi un dabas aizsardzības pasākumus, tādējādi sekmējot dabas, sporta, kultūras un sociālās vides objektu, t.sk. tūrisma objektu, sakārtošanu vai izveidi, sabiedriskā labuma pakalpojumu kvalitātei un sasniedzamībai un uzlabojot pieejamību pakalpojumiem.

Iespējamie risinājumu piemēri, kas izriet no sabiedrības vajadzībām:

- 1) labiekārtotas teritorijas (t.sk. apgaismošana), piemēram, ap dabas, sporta un kultūrvēstures objektiem, izmantojot ilgtspējīgas un vidi saudzējošas metodes un teritoriju apsaimniekošanas modeļus,
- 2) uzlabota piekļuve vietējiem pakalpojumiem un produktiem,
- 3) veicināt LAP darbības teritorijas ražotāju produkcijas noietu.
- 4) papildināts teritorijas tūrisma piedāvājums.

Rīcība Nr. 2.2. Daudzveidīgu sabiedrisko aktivitāšu pieejamība un attīstība.

Veicināt daudzveidīgu sabiedrisko aktivitāšu pieejamību un attīstību, tādējādi sekmējot jaunu interešu grupu vai NVO un sabiedrisko aktivitāšu izveidi, mūžizglītības, brīvā laika un veselības uzlabošanas, vides, kultūras mantojuma saglabāšanas un popularizēšanas un sociālās aprūpes sabiedrisko aktivitāšu attīstību un dažādošanu, pieejamības uzlabošanu sabiedriskajām aktivitātēm un sakārtojot objektus sabiedrisko aktivitāšu nodrošināšanai.

Iespējamie risinājumu piemēri, kas izriet no sabiedrības vajadzībām:

- 1) attīstītas aktīva brīvā laika un veselības uzlabošanas iespējas,
- 2) īstenotas izglītības aktivitātes (īstermiņa mācības – ar mūžizglītību (dažādu prasmju apguvi) saistītas iniciatīvas. Tiek veidota mūžizglītības sistēma LAP darbības teritorijā),
- 3) dots nozīmīgs pienesums vietējā kultūras mantojuma saglabāšanai un mūsdienīgai pielietošanai, t.sk., mākslinieciskajai daiļradei, kas saistīta ar publisku aktivitāšu pieaugumu,
- 4) veicināta jauniešu un citu sabiedrības grupu motivācija un pašapziņas paaugstināšanās.

Nr.	Mērķis / Rīcība	LAP apakšpasākuma aktivitāte	Maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam (euro)	Maksimālā atbalsta intensitāte (%)	Īstenošanas kārtas (izsludināšanas princips)	Rezultātu rādītāji
1.	Vietējās uzņēmējdarbības attīstība (M1)					
1.1.	Nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības uzsākšana un attīstība, t. sk. vides radīšana, labiekārtošana (R1.1.)	5.1. aktivitāte "Vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas":	100 000 EUR uzņēmējdarbības infrastruktūras projektiem, ja ieguldījumi būvniecībā ir vismaz 70 % no projekta attiecināmo izmaksu summas 50 000 EUR uzņēmējdarbības projektiem 20 000 (EUR) darbinieku produktivitātes kāpināšanas projektiem	80% - kopprojektiem 70% - pārējiem projektiem	2016. gadā – līdz 2 reizēm, No 2017. -2020. 1 reizi gadā. 1 reizi gadā (2021.-2022.)	<u>Ekonomiskā aktivitāte:</u> - Izveidotas vismaz 3 jaunas darba vietas; - Vismaz 6 EAV ¹⁴ palielinājušas gada neto apgrozījumu vismaz par 10% vai vismaz par 30% no ieguldīto investīciju apjoma. <u>Uzsākšana:</u> - izveidoti vismaz 4 jauni pakalpojumi vai produkti; - radītas vismaz 3 jaunas EAV. <u>Attīstība:</u> - pilnveidoti vismaz 4 esoši pakalpojumi vai produkti; - atbalstītas vismaz 7 esošas EAV, tai skaitā: - vismaz 4 EAV, kas iekļaujas vietējā tūrisma piedāvājumā; - vismaz 2 EAV, kas veic sociālo uzņēmējdarbību. <u>Uzņēmējdarbības vide:</u> - iekārtota vismaz 1 jauna vietējo ražojumu tirdzniecības vieta vai mobils pakalpojums vai interneta veikals. <u>Ekonomiskā aktivitāte:</u> - Izveidota vismaz 1 jauna darba vietas; - Vismaz 2 EAV palielinājušas gada neto apgrozījumu vismaz par 10% vai vismaz par 30% no ieguldīto investīciju apjoma

¹⁴ Ekonomiski aktīvā vienība (EAV) - pašnodarbinātie, individuālie komersanti, komercsabiedrības, zemnieku un zvejnieku saimniecības, NVO, kas veic saimniecisku darbību u.c.

Nr.	Mērķis / Rīcība	LAP apakšpasākuma aktivitāte	Maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam (euro)	Maksimālā atbalsta intensitāte (%)	Īstenošanas kārtas (izsludināšanas princips)	Rezultātu rādītāji
1.2.	Lauksaimniecības produktu pārstrādes attīstība, t.sk. vides radīšana, labiekārtošana (R1.2.)	5.1. aktivitāte "Vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas":	50 000 EUR uzņēmējdarbības projektiem 20 000 (EUR) darbinieku produktivitātes kāpināšanas projektiem	80% - kopprojektiem 70% - pārējiem projektiem	2016. gadā – līdz 2 reizēm, No 2017. -2020. 1 reizi gadā. 1 reizi gadā (2021.-2022.)	<u>Ekonomiskā aktivitāte:</u> - izveidotas vismaz 2 jaunas darba vietas; - vismaz 3 EAV palielinājušas gada neto apgrozījumu par 10% vai vismaz par 30% no ieguldīto investīciju apjoma. <u>Uzsākšana:</u> - izveidoti vismaz 2 pakalpojumi vai produkti; - radītas vismaz 2 jaunas EAV. <u>Attīstība:</u> - pilnveidoti vismaz 4 esoši pakalpojumi vai produkti; - atbalstītas vismaz 7 esošas EAV. <u>Uzņēmējdarbības vide:</u> - iekārtota jauna vai uzlabota vismaz 1 vietējo lauksaimniecības produktu tirdzniecības vieta vai moblais pakalpojums vai interneta veikals. <u>Attīstība:</u> - pilnveidoti vismaz 1 esoši pakalpojumi vai produkti; atbalstītas vismaz 1 esošas EAV, tai skaitā:
2.	Iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošana (M2)					
2.1.	Vietējās teritorijas infrastruktūras un objektu sakārtošana pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai (R2.1.)	5.2. aktivitāte "Vietas potenciāla attīstības iniciatīvas":	50 000 EUR	90% - sabiedriskā labuma projektiem	1 reizi gadā (2016.-2020.)	<u>Objekti sabiedriskā labuma pakalpojumu kvalitātei un sasniedzamībai:</u> - Sakārtoti vai izveidoti, vismaz 2 dabas vides objekti; - Sakārtoti vai izveidoti, vismaz 2 kultūras vides objekti; - Sakārtoti vai izveidoti, vismaz 4 sociālās vides objekti; - Sakārtoti vai izveidoti, vismaz 3 tūrisma objekti. <u>Pakalpojumu pieejamība:</u> - Uzlabota vides pieejamība vismaz 4 pakalpojumiem.

3.2 Cita ārējā finansējuma nepieciešamība un piesaistišanas novērtējums

Cita ārējā finansējuma piesaistīšana lauku attīstībai ir nozīmīgāka plašākai un efektīvākai stratēģisko mērķu sasniegšanai, jo LEADER apakšprogramma ir tikai viens no instrumentiem teritorijas lauku attīstības veicināšanai.

4. Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas īstenošana un novērtēšana

4.1 Vietējās rīcības grupas informācijas tīklu veidošanas apraksts un sadarbības nodrošināšana ar dažādām tās darbības teritorijā esošajām organizācijām

Lauku Attīstības Partnerība informāciju par VRG veidošanu, tās mērķiem un aicinājumiem līdzdarboties, kā arī informāciju par turpmākajām aktivitātēm attīstības stratēģijas īstenošanas laikā izplatīs biedrības mājaslapā: www.lapo.lv. Mājaslapā tiek publicētas galvenās aktivitātes, projektu pieteikumu pieņemšanas nosacījumi, informācija par semināru norisi, metodiskie materiāli, vērtēšanas nolikumi un cita vērtīga informācija. Jauniešu auditorijas piesaistei, aktuālā informācija tiks publicēta arī sociālajos tīklos.

Lai sasniegtu plašāku sabiedrības daļu, informācija tiks ievietota LAP teritorijā ietilpstošo pašvaldību mājaslapās: www.malpils.lv; www.sigulda.lv; www.incukalns.lv; www.seja.lv; www.krimulda.lv kā arī rajona laikrakstā „Rīgas Apriņķa avīze” un afišās, kas izliktas attiecīgajās teritorijās.

Partnerība principa veiksmīgai nodrošināšanai, katrā VRG ietilpstošajā pašvaldībā ir darbinieks, kurš pārzina pašvaldības teritorijā darbojošos VRG biedrus vai potenciālos biedrus no visiem sektoriem un nodod tiem nepieciešamo informāciju, īpašu uzmanību pievēršot darbībai un informēšanas pasākumiem teritorijās, kas mazāk iesaistās projektu īstenošanā.

Padomes un kopsapulču lēmumu, kā arī aktuālā informācija tiek izplatīta pa šiem pašiem kanāliem, kā arī nosūtīta elektroniski katram biedrības biedram individuāli.

Sabiedrības informēšanai tiek plānots arī izveidot informatīvus materiālus par VRG darbību, īstenotajiem projektiem un labajām praksēm (piemēram, buklets ar projektu apkopojumu, video sižeti u.c.).

Lai stiprinātu sadarbību, veicinātu sabiedrības izpratni par VRG lomu vietējās attīstības jautājumu risināšanā, kvalitatīvu līdzdalību un pārnovadisku partnerību, tiks organizēti semināri, apmācības partnerības teritorijā, kā arī LAP pārstāvji piedalīsies plaša mēroga pasākumos un līdzdarbosies nacionālos tīklos, veidojot nacionālu un starptautisku sadarbību.

Par informācijas apriti LAP atbild koordinatore un administratīvais vadītājs, kas veic arī individuālas vizītes pie personām, uzņēmumiem vai organizācijām, lai aicinātu un/vai izvērtētu to iesaisti vietējās stratēģijas īstenošanā.

4.2 Papildinātības nodrošināšana ar Eiropas Savienības struktūrfondu darbības programmas specifiskajiem atbalsta mērķiem

LAPO vietējās attīstības stratēģijas ietvaros īstenotie projekti var veidot papildinātību ar ES struktūrfondu darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” specifiskajiem atbalsta mērķiem (SAM):

ES SF SAM	LAPO VAS
SAM 3.1.1. Sekmēt MVK izveidi un attīstību, īpaši apstrādes rūpniecībā un RIS3 prioritārajās nozarēs	R1.1. Nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības uzsākšana un attīstība, t. sk. vides radīšana, labiekārtošana R1.2. Lauksaimniecības produktu pārstrādes attīstība, t.sk. vides radīšana, labiekārtošana
SAM 3.3.1. Palielināt privāto investīciju apjomu reģionos, veicot ieguldījumus uzņēmējdarbības attīstībai atbilstoši pašvaldību attīstības programmās noteiktajai teritoriju ekonomiskajai specializācijai un balstoties uz vietējo uzņēmēju vajadzībām	R1.1. Nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības uzsākšana un attīstība, t. sk. vides radīšana, labiekārtošana R1.2. Lauksaimniecības produktu pārstrādes attīstība, t.sk. vides radīšana, labiekārtošana
SAM 5.4.1. Saglabāt un atjaunot bioloģisko daudzveidību un aizsargāt ekosistēmas	R2.1. Vietējās teritorijas infrastruktūras un objektu sakārtošana pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai R2.2. Daudzveidīgu sabiedrisko aktivitāšu pieejamība un attīstība
SAM 5.5.1. Saglabāt, aizsargāt un attīstīt nozīmīgu kultūras un dabas mantojumu, kā arī attīstīt ar to saistītos pakalpojumus	R1.1. Nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības uzsākšana un attīstība, t. sk. vides radīšana, labiekārtošana R1.2. Lauksaimniecības produktu pārstrādes attīstība, t.sk. vides radīšana, labiekārtošana R2.1. Vietējās teritorijas infrastruktūras un objektu sakārtošana pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai R2.2. Daudzveidīgu sabiedrisko aktivitāšu pieejamība un attīstība
SAM 8.4.1. Pilnveidot nodarbināto personu profesionālo kompetenci.	R1.1. Nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības uzsākšana un attīstība, t. sk. vides radīšana un labiekārtošana R1.2. Lauksaimniecības produktu pārstrādes attīstība, t.sk. vides radīšana, labiekārtošana R2.2. Daudzveidīgu sabiedrisko aktivitāšu pieejamība un attīstība
SAM 9.1.1. Palielināt nelabvēlīgākā situācijā esošu bezdarbnieku iekļaušanos darba	R1.1. Nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības uzsākšana un attīstība, t. sk. vides radīšana, labiekārtošana R2.1. Vietējās teritorijas infrastruktūras un objektu sakārtošana

tirgū	pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai R2.2. Daudzveidīgu sabiedrisko aktivitāšu pieejamība un attīstība
-------	--

4.3 Projektu vērtēšanas kritēriji un kārtība, t.sk. interešu konflikta novēršana

Projektu vērtēšanas kritēriji un vērtēšanas kārtība “Lauku Attīstības Partnerība” izstrādāta, lai noteiktu projektu atbilstību sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijai 2014.-2022. gadu plānošanas periodam.

Projektu izvērtēšanu veic projektu vērtēšanas komisija, kurā ir vismaz 3 cilvēki, kas vērtē projektus atbilstoši noteiktajai vērtēšanas kārtībai, ko LAP padome apstiprinājusi ar nolikumu.

Projektu vērtēšanas komisijas loceklim nav atļauts piedalīties projektu vērtēšanas komisijas darbā un lēmuma pieņemšanā tajā vietējās attīstības stratēģijas rīcībā un tajā projektu pieņemšanas kārtā, kurā viņš pats vai viņa saistītās personas ir iesniegušas projekta iesniegumu.

Vērtēšanas komisija mēneša laikā pēc projektu iesniegumu pieņemšanas termiņa beigām izvērtē projektu atbilstību stratēģijai, atbilstoši katram projektu vērtēšanas kritērijam piešķirot noteiktu punktu skaitu. Atbalsta saņemšanai var tikt kvalificēti tie projekti, kam piešķirts vismaz minimālais nepieciešamais punktu skaits.

Atbilstoši saņemtajam punktu skaitam, projekti tiek sarindoti pēc to ieguldījuma stratēģijas mērķu sasniegšanā. Gadījumos, ja vienas rīcības ietvaros vairākiem projektiem ir vienāds punktu skaits, priekšroka, piešķirot 0,1 punktu, tiek piešķirta projektam, kas ieguvis augstāko vērtējumu sekojošos kritērijos:

- Šis ir vienīgais vai augstāko punktu skaitu saņēmušais konkrētā pretendenta iesniegtais projekts attiecīgajā kārtā. Ja šis kritērijs neatrisina problēmu, tiek ņemts vērā nākamais kritērijs;
- Lielāks projekta iesniedzēja finansiālā ieguldījuma apjoms (%) projekta īstenošanā. Ja šis kritērijs neatrisina problēmu, tiek ņemts vērā nākamais kritērijs;
- Projektu paredzēts realizēt ar mazākām kopējām publiskā finansējuma attiecināmajām izmaksām.

Vajadzības gadījumā projekta iesniedzējam tiek prasīta papildus informācija, kas iesniedzama 5 darbdienų laikā.

Iesniegtie projekti tiek vērtēti 3 līmeņos:

1. līmenis - administratīvie kritēriji;
2. līmenis - nozīmība teritorijas vietējās attīstības kontekstā;
3. līmenis - specifiskie kritēriji katrai no rīcībām.

Summāro kritēriju pie pozitīviem visiem 1.līmeņa kritērijiem nosaka 2. un 3. līmeņa kritēriju summa.

1.līmenis - administratīvie kritēriji

Ja kādā no kritērijiem tiek saņemts vērtējums „Nē”, projekts tiek atzīts par stratēģijai neatbilstošu, un tālāk netiek vērtēts.

Nr. pk.	Kritērijs	Atbilstība (jā/nē)	Atsauce uz veidlapu
1.1.	Projekts tiek īstenots LAP SVVA stratēģijai atbilstošā teritorijā.		B.3. – R1.1., R1.2. B.7. – R2.1., R2.2.
1.2.	Atbalsta pretendents ir atbilstošs ¹⁵ attiecīgajā rīcībā paredzētajiem atbilstības nosacījumiem.		A, A1 visās rīcībās, EU, - R1.1.,R1.2. Vispārīgā daļa – R2.1., R2.2.

¹⁵ MK noteikumu Nr. 590 8. punkts.

1.3.	Projekts atbilst LAP rīcībām un rīcības plānā norādītajām Latvijas Lauku attīstības programmas apakšpasākuma aktivitātēm.		B.1., B.2., - visās rīcībās B.4., B.5., - R1.1., R1.2. B.2.4., B.3., - R2.1., R2.2.
------	---	--	---

VIETĒJĀS UZŅĒMĒJDARBĪBAS ATTĪSTĪBA (M1)

Rīcība 1.1. Nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības uzsākšana un attīstība, t. sk. vides radīšana, labiekārtošana (R1.1.)

Rīcība 1.2. Lauksaimniecības produktu pārstrādes attīstība, t.sk. vides radīšana, labiekārtošana (R1.2.)

Nr. P.k.	Kritērijs	Punktu skaits un skaidrojums	Atsauce uz veidlapu
2.līmenis - nozīmība teritorijas vietējās attīstības kontekstā. Atbilstoši katram vērtēšanas kritērijam, kas nosaka projekta atbilstību LAP sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijai, piešķir noteiktu punktu skaitu no 0 līdz 2, kur 0= „ietvertās informācijas neatbilstība kritērijiem vai trūkst informācijas pilnīgam izvērtējumam”, 1 = „nepilnīgi aprakstīta pieprasītā informācija”, 2=“ir detalizēti aprakstīta pieprasītā informācija”, ja nav noteikts cits punktu skaits. Maksimāli iegūstamo punktu skaits 30, minimāli iegūstamo punktu skaits 10			
2.1.	Projektā plānotās aktivitātes, to laika grafiks un projekta vadība ir skaidri definēta, apliecinot mērķtiecīgu kvalitatīva rezultāta sasniegšanu.	2 = “Detalizēti aprakstītas projekta aktivitātes un to nozīme projekta mērķa sasniegšanai. Projekta laika grafikā detalizēti aprakstīta projekta realizācijas laika grafiks. Ir skaidri aprakstīta projekta vadība un tas, kā projekts tiks īstenots.” 1 = “Ir informācija par projekta aktivitātēm, ir pamatojums, kāpēc tās nepieciešamas projekta mērķa sasniegšanai.” Vispārīgi aprakstīts laika grafiks un/vai vadības apraksts.” 0 = “Prasītā informācija nav sniegta.”	B.2., B.10., D.13.
2.2.	Ir izvērtēti projekta ieviešanas riski (piemēram, laika, darbaspēka, finanšu, juridiskie, administratīvie u.c.) un aprakstītas to novēršanas iespējas.	2=“Detalizēti aprakstīti vairāk nekā 3 projekta ieviešanas riski un to novēršanas iespējas.” 1=“Vispārīgi aprakstīti projekta ieviešanas riski un to novēršanas iespējas.” 0=“Informācija par projekta ieviešanas riskiem to novēršanas iespējām nav sniegta.”	B.2.4.
2.3.	Ir pamatota plānotā projekta nepieciešamība .	2 = “Projekta nepieciešamība ir pamatota. Ir aprakstīts projekta ieguldījums LAP darbības teritorijas ekonomiskajā attīstībā un vietējo vajadzību risināšanā.” 1 = “Projekta nepieciešamība ir pamatota. Informācija par projekta ieguldījumu LAP darbības teritorijas ekonomiskajā attīstībā un vietējo vajadzību risināšanā ir vispārēja vai nav norādīta.” 0 = “Prasītā informācija nav sniegta.”	B.2.1.
2.4.	Ir aprakstīta tirgus situācija , citi pakalpojumu sniedzēji vai ražotāji LAP darbības teritorijā un to ietekme uz atbalstāmo darbību. Apraksts pamato, ka projekta rezultāts veicinās, iesniedzēja konkurētspēju LAP teritorijā	2 = “Ir aprakstīta tirgus situācija, citi pakalpojumu sniedzēji vai ražotāji LAP darbības teritorijā, t.sk. to piedāvāto, preču vai pakalpojumu apraksti un to ietekme uz atbalstāmo darbību. Apraksts pamato, ka projekta rezultāts veicinās iesniedzēja konkurētspēju LAP darbības teritorijā un tam ir sava vieta tirgū (t.sk. pietiekams pircēju daudzums, pieprasītais apjoms, lai nodrošinātu un uzturētu rezultātu, pārdošanas stratēģija).”	A.1., B.2.3., D.6.

Nr. P.k.	Kritērijs	Punktu skaits un skaidrojums	Atsauce uz veidlapu
	un tam ir sava vieta tirgū.	1 = “Ir vispārīgi aprakstīta tirgus situācija, citi pakalpojuma sniedzēji. Informācija par projekta iesniedzēja konkurētspēju LAP darbības teritorijā ir vispārēja vai nav norādīta.” 0 = “Nav apraksta.”	
2.5.	Ir saprotami projekta ietvaros veicamo darbu apjomi. Projekta rezultāts ir kvantitatīvi izmērāms. Pēc projekta īstenošanas, sasniedzamie rādītāji ir kvalitatīvi izmērāmi.	2 = “Ir saprotami veicamo darbu apjomi projekta realizācijas laikā. Projekta rezultāts ir kvalitatīvi izmērāms. Pēc projekta īstenošanas sasniedzamie rādītāji ir kvalitatīvi izmērāmi. 1 = “Pēc projekta īstenošanas sasniedzamie rādītāji ir kvantitatīvi izmērāmi, vai ir skaidri saprotami projekta ietvaros veicamo darbu apjomi, bet nav norādīti/nepilnīgi norādīti pēc projekta īstenošanas sasniedzamie kvalitatīvie rādītāji. 0 = “Nav apraksta.”	C.2., B.2.1., B..2.7.
2.6.	Realizējot projektu LAP darbības teritorijā tiks izveidots inovatīvs produkts/pakalpojums	2 = “Ir aprakstīts inovatīvais produkts/pakalpojums. Aprakstīts, kā tiks radīts inovatīvais produkts/pakalpojums (sniegta tehniskā informācija).” 0 – “Nē. Nav aprakstīts, kā sasniegs rezultātu – izveidots, inovatīvs produkts/pakalpojums”	B.1., B.7. B.7.1., D.13.
2.7.	Projekts tiks īstenots LAP darbības lauku teritorijā. (Ārpus Siguldas un Vangažu pilsētas teritorijas.)	2 = “Jā. Projekts tiks īstenots LAP darbības lauku teritorijā (ārpus Siguldas un Vangažu pilsētas teritorijas.) 0 – “Nē. Projekts tiks īstenots Siguldas un/vai Vangažu pilsētas teritorijā ”	B.3.,
2.8.	Ir aprakstīts, kā plānots nodrošināt publicitāti par projektu, tā īstenošanu, tādejādi nodrošinot projekta atpazīstamību.	2 = “Ir minēti un aprakstīti vismaz 3 dažādi konkrēti informācijas izplatīšanas un publicitātes pasākumi par projektu, tā īstenošanu (piemēram, LEADER publicitātes plāksnīte, publikācija pašvaldības mājaslapā, publikācija vietējā presē, informatīvs pasākums par projektu, informācija sociālajos tīklos, informācija tūristu bukletos u.tml.) projekta ieviešanas laikā atkarībā no projekta rezultāta rakstura. Aprakstīts, kā tiks nodrošināta projekta atpazīstamība pēc projekta īstenošanas (uzraudzības posmā), norādot vismaz 2 dažādus konkrētus publicitātes pasākumus.” 1 = “ Ir konkrēti norādīti 1 vai 2 publicitātes pasākumi projekta ieviešanas laikā. Aprakstīts, norādot konkrētas publicitātes pasākumus, vai nav aprakstīts, kā tiks nodrošināta projekta atpazīstamība pēc projekta īstenošanas (uzraudzības posmā).” 0 = “Nav sniegta informācija.” <i>* kritērijos minēto nosacījumu izpilde jānodrošina projekta īstenošanas laikā. Nosacījumu neizpildes gadījumā var tikt piemērota finanšu korekcija atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr.598 6.pielikumam.</i>	B.2.7.
2.9.	Ir sniegts projekta dzīvotspējas novērtējums. Ir redzams, kā atbalsta pretendents uzturēs projekta rezultātu pēc projekta ieviešanas un nodrošinās pozitīvu naudas plūsmu.	2= “Ir detalizēti, aprakstīts, kā projekta rezultāti tiks uzturēti projekta uzraudzības periodā (5 gadus pēc projekta īstenošanas) un pēc projekta uzraudzības perioda.” 1 = Ir daļēji aprakstīts, kā projekta rezultāti tiks uzturēti projekta uzraudzības periodā (5 gadus pēc projekta īstenošanas) un pēc projekta uzraudzības perioda .” 0 = “Nav sniegts novērtējums.”	A.3., B.2.7., C.1.
2.10.	Radīta vismaz viena jauna darbavieta.	2 = “Jā. Tiks radīta vismaz viena jauna – pilna darbavieta. Sniegta jaunās darba vietas/vietu apraksts.”	C.2., D.13.

Nr. P.k.	Kritērijs	Punktu skaits un skaidrojums	Atsauce uz veidlapu
		1= „Jā. Tiks radīta vismaz viena jauna – pilna darbavieta. Nav sniegts jaunās darba vietas/vietu apraksts.” 0 = “Nē. Nav informācijas.”	
2.11.	Projekta iesniedzējs ir reģistrēts LAP darbības teritorijā , izņemot LAP darbības teritorijā reģistrētas struktūrvienības, ja centrālā vienība reģistrēta ārpus LAP darbības teritorijas.	2 = “Jā. Atbalsta pretendents līdz projekta iesnieguma iesniegšanai LAP darbības teritorijā ir reģistrēts un darbojas vairāk nekā 1 gadu. Atbalsta pretendents – fiziska persona – projekta iesniegumam pievienojis izdruku no Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes reģistra vai izziņu par deklarēto dzīves vietu un izziņu, kas apliecina tās darbību, LAP darbības teritorijā. Juridiskām personām juridiskā adrese tiek pārbaudīta pēc publiski pieejamās informācijas.” 1= “Jā. Atbalsta pretendents līdz projekta iesnieguma iesniegšanai LAP darbības teritorijā ir reģistrēts un darbojas mazāk nekā 1 gadu. Atbalsta pretendents – fiziska persona – projekta iesniegumam pievienojis izdruku no Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes reģistra vai izziņu par deklarēto dzīves vietu un izziņu, kas apliecina tās darbību, LAP darbības teritorijā. Juridiskām personām juridiskā adrese tiek pārbaudīta pēc publiski pieejamās informācijas.” 0 = “Nē. Projekta iesniedzējs nav reģistrēts LAP darbības teritorijā. Ja fiziskā persona nav iesniegusi dokumentus (izziņas), kas apliecina tās deklarēto dzīves vietu un darbību LAP darbības teritorijā, punkti netiek piešķirti.”	D.13.
2.12.	Projekta iesniedzēja 2014.-2022. g. Plānošanas periodā iepriekšējās kārtās īstenotie projekti vietējās attīstības stratēģijas ietvaros (iesniegti, bet neapstiprināti projekti netiek ietverti, LAD apstiprinātie, bet vēl nerealizētie projekti tiek ietverti).	2= „Nav īstenots.” 1 = „Ir īstenots 1 projekts.” 0 = „Ir īstenoti 2 vai vairāk projektu.”	VRG datu bāzes informācija
2.13.	Projekts tiek īstenots kā kopprojekts.	2 = Projekts atbilst kopprojektam (saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 590) 0 = Projekts neatbilst kopprojektam (saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 590) *Kopprojekts – saskaņā ar 13.10.2016. MK noteikumiem Nr. 590 „Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība lauku attīstībai apakšpasākumā “Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju”.	B.1., B.2.7., EU.
2.14	Atbalsta pretendenta apgrozījums pēdējā noslēgtajā gadā.	2 = atbalsta pretendenta apgrozījums un to saistīto uzņēmumu apgrozījums, kopā skaitot, pēdējā noslēgtajā gadā līdz 70 000.00 EUR (ieskaitot) 0 = atbalsta pretendenta apgrozījums un to saistīto uzņēmumu apgrozījums, kopā skaitot, pēdējā noslēgtajā gadā virs 70 000.01 EUR	Lursoft datu bāzes informācija
2.15	Atbalsta pretendenta iesniegto projektu skaits izsludinātajā kārtā.	2 = atbalsta pretendents ir iesniedzis vienu projektu izsludinātajā kārtā 0 = atbalsta pretendents ir iesniedzis divus vai vairāk nekā divus projektus izsludinātajā kārtā (Skaita kopā iesniegtos projektus rīcībā “Lauksaimniecības	VRG datu bāzes informācija

Nr. P.k.	Kritērijs	Punktu skaits un skaidrojums	Atsauce uz veidlapu
		produktu pārstrādes attīstība, t.sk. vides radīšana, labiekārtošana” un rīcībā “Nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības uzsākšana un attīstība, t.sk. vides radīšana, labiekārtošana”	
3.līmenis – specifiskie kritēriji rīcībai R1.1. Atbilstoši katram vērtēšanas kritērijam, kas nosaka projekta atbilstību LAP sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijai, piešķir noteikto punktu skaitu 0 vai 2, kur 0= „nē”, 2 = „jā”, ja nav noteikts citādi. <i>Maksimāli iegūstamo punktu skaits 10, minimāli iegūstamo punktu skaits 2</i>			
3.1.	Projekta rezultāti sniegs ieguldījumu LAP darbības teritorijas kopējā tūrisma piedāvājumā.	2 = “Projekta rezultāti nodrošinās sadarbības tīkla pilnveidošanu vai izveidošanu ar citiem tūrisma pakalpojuma sniedzējiem . Ir detalizēti aprakstīts sadarbības tīkla modelis starp tūrisma pakalpojuma sniedzējiem (pielikumā pievienoti vismaz 2 nodomu protokoli par sadarbību).” 0= “Nav informācijas par projekta rezultātu ieguldījumu kopējā tūrisma piedāvājumā.”	B.1., B.2.7., B.2.1., D.13.
3.2.	Realizējot projektu tiks radīts, vai attīstīts ar aktīvu brīvo laiku un/vai veselības uzlabošanu saistīts pakalpojums un/vai produkts vietējiem iedzīvotājiem un tūristiem.	2 = “Ir detalizēti aprakstīts plānotais ar aktīvu brīvo laiku un/vai veselības uzlabošanu saistītais pakalpojums un/vai produkts vietējiem iedzīvotājiem un tūristiem.” 0 = “Nav informācijas.”	B.1., B.2.1., B.2.7.
3.3.	Projekts veicinās sociālās uzņēmējdarbības attīstību LAPO darbības teritorijā.	2 = “Projekta iesniedzējs reģistrēts sociālo Uzņēmumu reģistrā, kas publicēts Labklājības ministrijas tīmekļvietnē.” 0 = “Nav informācijas.”	B.2.7.
3.4.	Realizējot projektu, t.sk. informējot patērētājus par vietējo produkciju, tiks izveidotas vai pilnveidotas tirdzniecības vietas vai degustāciju telpas , tādejādi veicinot vietējo ražotāju un/vai pakalpojumu sniedzēju produkcijas noietu.	2 = “Detalizēti aprakstīts, kā projekta ietvaros tiks izveidotas, vai pilnveidotas tirdzniecības vietas vai degustāciju telpas, lai veicinātu, vietējo ražotāju un/vai pakalpojumu sniedzēju produkcijas noietu un aprakstīts, kā projekta ieviešanas laikā un projekta uzraudzības periodā tiks informēti patērētāji par vietējo produkciju.” 0 = “Nav informācijas.”	B.1., B.2.1., B.2.7.,
3.5.	Projekts veicinās sadarbību starp uzņēmējiem, mājražotājiem, amatniekiem, pašvaldību vai NVO.	2 = “Detalizēti aprakstīts, kā projekts veicinās sadarbību starp uzņēmējiem, mājražotājiem, amatniekiem, pašvaldību vai NVO (norādīti vismaz 3 sadarbības modeļi).” 0 = “Nav informācijas.”	B.2.7.

3.līmenis – specifiskie kritēriji rīcībai R1.2. Atbilstoši katram vērtēšanas kritērijam, kas nosaka projekta atbilstību LAP sabiedrības virzītās vietējās attīstības stratēģijai, piešķir noteikto punktu skaitu 0 vai 2, kur 0= „nē”, 2 = „jā”, ja nav noteikts citādi. Maksimāli iegūstamo punktu skaits 8, minimāli iegūstamo punktu skaits 2			
3.1.	Projekts veicinās tūrisma attīstību LAP teritorijā.	2=“Projekta rezultāti nodrošinās sadarbības tīkla pilnveidošanu vai izveidošanu ar tūrisma pakalpojuma sniedzējiem. Ir detalizēti aprakstīts sadarbības tīkla modelis ar tūrisma objektiem (pielikumā pievienoti vismaz 2 nodomu protokoli par sadarbību ar tūrisma pakalpojuma sniedzējiem).” 0=“Nav informācijas par projekta rezultātu ieguldījumu kopējā tūrisma piedāvājumā.”	B.1., B.2.1., B.2.7.
3.2.	Realizējot projektu, t.sk. informējot patērētāju par vietējo produkciju, tiks izveidotas vai pilnveidotas tirdzniecības vietas vai degustāciju telpas, tādejādi veicinot vietējo ražotāju un/vai pakalpojumu sniedzēju produkcijas noietu.	2 = “Detalizēti aprakstīts, kā projekta ietvaros tiks izveidotas, vai pilnveidotas tirdzniecības vietas vai degustāciju telpas, lai veicinātu vietējo ražotāju un/vai pakalpojumu sniedzēju produkcijas noietu un aprakstīts, kā projekta ieviešanas laikā un projekta uzraudzības periodā tiks informēts patērētājs par vietējo produkciju. 0 = “Nav pamatojuma.”	B.1.,B.2.1 , B.2.7.
3.3.	Projekts veicinās sadarbību starp uzņēmējiem, mājražotājiem, amatniekiem, pašvaldību vai NVO	2 = “Detalizēti aprakstīts, kā projekts veicinās sadarbību starp uzņēmējiem, mājražotājiem, amatniekiem, pašvaldību vai NVO (norādīti vismaz 3 sadarbības modeļi).” 0 = “Nav pamatojuma.”	B.2.7.
3.4.	Projekta īstenošanas sekmēs projekta iesniedzēja mērķu sasniegšanu saistībā ar klimata pārmaiņām	2 = “Projekta rezultātā tiks izmantota atjaunojamā enerģija vējš, saule, biomasas”. Ir sniegta informācija 0 = “Nav informācijas”	B.2.7. B.6., B.6.1.

IEDZĪVOTĀJU DZĪVES KVALITĀTES UZLABOŠANA (M2)

Rīcība 2.1. Vietējās teritorijas infrastruktūras un objektu sakārtošana pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai (R2.1.)

Nr. P.k.	Kritērijs	Punktu skaits un skaidrojums	Atsauce uz veidlapu
2.līmenis – nozīmība teritorijas vietējās attīstības kontekstā. Atbilstoši katram vērtēšanas kritērijam, kas nosaka projekta atbilstību, LAP sabiedrības virzītās vietējās attīstības stratēģijai, piešķir noteikto punktu skaitu no 0 līdz 2, kur 0= „ietvertās informācijas neatbilstība kritērijiem vai trūkst informācijas pilnīgam izvērtējumam”, 1 = „nepilnīgi aprakstīta pieprasītā informācija”, 2=“ir detalizēti aprakstīta pieprasītā informācija”, ja nav noteikts cits punktu skaits. Maksimāli iegūstamo punktu skaits 22 minimāli iegūstamo punktu skaits 8.			
2.1.	Projektā plānotās aktivitātes, to laika grafiks un projekta vadība ir skaidri definēta, apliecinot mērķtiecīgu kvalitatīvu rezultāta sasniegšanu.	2 = “Detalizēti aprakstītas projekta aktivitātes un to nozīme projekta mērķa sasniegšanai. Projekta laika grafikā detalizēti aprakstīta projekta realizācijas gaita. Ir skaidri aprakstīta projekta vadība un tas, kā projekts tiks īstenots.” 1 = “Ir informācija par projekta aktivitātēm, ir pamatojums, kāpēc tās nepieciešamas projekta mērķa sasniegšanai. Vispārīgi	B.2., B.2.2., D.10.

Nr. P.k.	Kritērijs	Punktu skaits un skaidrojums	Atsauce uz veidlapu
		norādīts laika grafiks un/vai projekta vadība.” 0 = “Prasītā informācija nav sniegta.”	
2.2.	Ir izvērtēti projekta ieviešanas riski (piemēram, laika, darbaspēka, finanšu, juridiskie, administratīvie u.c.) un aprakstītas to novēršanas iespējas.	2= “Detalizēti aprakstīti vairāk nekā 3 projekta ieviešanas riski un to novēršanas iespējas.” 1= “Vispārīgi aprakstīti projekta ieviešanas riski un to novēršanas iespējas.” 0= “Informācija par projekta ieviešanas riskiem to novēršanas iespējām nav sniegta.”	B.2.6.
2.3.	Ir pamatota plānotā projekta nepieciešamība .	2 = „Projekta nepieciešamība ir pamatota. Ir aprakstīts projekta ieguldījums LAP darbības teritorijas vietējo vajadzību risināšanā.” 1 = „Projekta nepieciešamība ir pamatota. Informācija par projekta ieguldījumu LAP darbības teritorijas vietējo vajadzību risināšanā ir vispārēja vai nav norādīta.” 0 = „Nav pamatojuma.”	B.1., B.2.1.
2.4.	Ir aprakstīts esošais pakalpojumu piedāvājums un/vai pieejamā infrastruktūra LAP darbības teritorijā un to sasaiste ar atbalstāmo darbību. Apraksts pamato, ka projekta rezultāts veicinās pakalpojumu dažādošanu, kvalitātes un pieejamības uzlabošanu LAP darbības teritorijā un tam ir sava vieta pakalpojumu kopējā piedāvājumā .	2 = “ Ir aprakstīts pakalpojumu piedāvājums un / vai pieejamā infrastruktūra LAP darbības teritorijā un to ietekme uz atbalstāmo darbību. Apraksts pamato, ka projekta rezultāts veicinās pakalpojumu dažādošanu, kvalitātes un pieejamības uzlabošanu LAP darbības teritorijā un tam ir sava vieta pakalpojumu kopējā piedāvājumā.” 1 = “Ir daļēji aprakstīts esošais teritorijas pakalpojumu piedāvājums, un to ietekme uz atbalstāmo darbību. Ir daļēji pamatots ka projekta rezultāts veicinās pakalpojumu dažādošanu, kvalitātes un pieejamības uzlabošanu LAP darbības teritorijā.” 0 = “Nav apraksta.”	A.1., B.2.1. B.2.6., D.10.
2.5.	Projekta rezultāts ir kvantitatīvi izmērāms. Ir saprotami projekta ietvaros veicamo darbu apjomi. Ir norādīta/s projekta mērķa grupa/s, cik lielam iedzīvotāju skaitam projekts ir nepieciešams un pieejams. Ir aprakstīts, kā tiks nodrošināta projekta rezultāta pieejamība plašākai sabiedrībai pēc projekta ieviešanas, T.sk. norādīts laiks, kad projekta rezultāts ir pieejams mērķa grupām	2 = “Projekta rezultāts ir kvantitatīvi izmērāms, ir saprotami veicamo darbu apjomi. Ir detalizēti, aprakstīts, kā tiks nodrošināta projekta rezultāta pieejamība plašākai sabiedrībai pēc projekta ieviešanas, t.sk. norādīts laiks, kad projekta rezultāts ir pieejams mērķa grupām. Ir norādīta projekta mērķa grupa, cik lielam iedzīvotāju skaitam projekts ir nepieciešams un pieejams.” 1 = “Vispārīgi aprakstīts, kā tiks nodrošināta projektu rezultāta pieejamība plašākai sabiedrībai, kādi ir veicamo darbu apjomi, un/vai nav norādīti, kam un cik lielam skaitam projekts ir nepieciešams.” 0 = “Nav apraksta.”	B.1., B.2., B.7.
2.6.	LAP darbības teritorijā izveidots jauns sabiedriskā labuma pakalpojums .	2 = “Jā. Ir detalizēti, aprakstīts, kā tiks izveidots jauns sabiedriskā labuma pakalpojums. Ir aprakstīts, kā projekts nodrošinās, ka bez lieliem finanšu	B.1., B.2.6., B.5., B.5.1.

Nr. P.k.	Kritērijs	Punktu skaits un skaidrojums	Atsauce uz veidlapu
		ieguldījumiem, tiek atrisināta konkrēta sociālās vides (labklājība, kultūra, mūžizglītība, sports) vai dabas vides problēma.” 1 = “Jā. Ir aprakstīts, kā tiks izveidots jauns sabiedriskā labuma pakalpojums. Nav informācijas, kā projekts atrisinās sociālās, vides vai dabas vides problēmu.” 0 – “Nē. Nav aprakstīts, kā sasniegs rezultātu – izveidots jauns vai uzlabots esošs sabiedriskā labuma pakalpojums.”	
2.7.	Ir aprakstīts, kā plānots nodrošināt publicitāti par projektu, tā īstenošanu, tādejādi nodrošinot projekta atpazīstamību.	2 = “Ir minēti un aprakstīti vismaz 3 dažādi konkrēti informācijas izplatīšanas un publicitātes pasākumi par projektu, tā īstenošanu (piemēram, LEADER publicitātes plāksnīte, publikācija pašvaldības mājaslapā, publikācija vietējā presē, informatīvs pasākums par projektu, informācija sociālajos tīklos, informācija tūristu bukletos u.tml.) projekta ieviešanas laikā atkarībā no projekta rakstura. Aprakstīts, kā tiks nodrošināta projekta atpazīstamība pēc projekta īstenošanas (uzraudzības posmā) , norādot vismaz 2 dažādus konkrētus publicitātes pasākumus.” 1 = “ Ir konkrēti norādīti 1 vai 2 publicitātes pasākumi projekta ieviešanas laikā. Aprakstīts , norādot konkrētus publicitātes pasākumus , vai nav aprakstīts, kā tiks nodrošināta projekta atpazīstamība pēc projekta īstenošanas (uzraudzības posmā) 0 = “Nav sniegta informācija.” * kritērijos minēto nosacījumu izpilde jānodrošina projekta īstenošanas laikā. Nosacījumu neizpildes gadījumā var tikt piemērota finanšu korekcija atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr.598 6.pielikumam.	B.2.6.
2.8.	Ir sniegts projekta dzīvotspējas novērtējums. Ir redzams, kā atbalsta pretendents uzturēs projekta rezultātu pēc projekta ieviešanas.	2 = “Ir detalizēti, aprakstīts, kā projekta rezultāts tiks uzturēts projekta uzraudzības periodā (5 gadus pēc īstenošanas) un pēc projekta uzraudzības perioda.” 1 = Ir vispārīgi aprakstīts, kā projekta rezultāti tiks uzturēti projekta uzraudzības periodā (5 gadus pēc īstenošanas) un pēc projekta uzraudzības perioda” 0 = “Nav sniegts novērtējums”.	B.2.6., B.8.1.
2.9.	Projekta iesniedzējs ir reģistrēts LAP darbības teritorijā , izņemot struktūrvienības, kas reģistrētas LAPO teritorijā, ja centrālā vienība reģistrēta ārpus LAP darbības teritorijas.	2 = “Atbalsta pretendents līdz projekta iesnieguma iesniegšanai LAP teritorijā reģistrēts un darbojas vairāk nekā 1 gadu. Atbalsta pretendents – fiziska persona – projekta iesniegumam pievienojis izdruku no Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes reģistra vai izziņu par deklarēto dzīves vietu un izziņu, kas apliecina tās darbību LAP darbības teritorijā. Juridiskām	D.10.

Nr. P.k.	Kritērijs	Punktu skaits un skaidrojums	Atsauce uz veidlapu
		personām juridiskā adrese tiek pārbaudīta pēc publiski pieejamās informācijas.” 1 = “Atbalsta pretendents līdz projekta iesnieguma iesniegšanai LAP teritorijā reģistrēts un darbojas mazāk nekā 1 gadu. Atbalsta pretendents – fiziska persona – projekta iesniegumam ievienojis izdruku no Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes reģistra vai izziņu par deklarēto dzīves vietu un izziņu, kas apliecina tās darbību LAP darbības teritorijā. Juridiskām personām juridiskā adrese tiek pārbaudīta pēc publiski pieejamās informācijas.” 0 = “Projekta iesniedzējs nav reģistrēts LAP darbības teritorijā. Ja fiziska persona nav iesniegusi dokumentus (izziņas), kas apliecina tās deklarēto dzīves, vietu un darbību LAP darbības teritorijā, punkti netiek piešķirti.”	
2.10.	Projekta iesniedzēja 2014.-2020. g. Plānošanas periodā iepriekšējās kārtās īstenotie projekti vietējās attīstības stratēģijas ietvaros (iesniegti, bet neapstiprināti projekti netiek ietverti, LAD apstiprinātie, bet vēl nerealizētie projekti tiek ietverti).	2 = „Nav īstenots projekts.” 1 = „Ir īstenots 1 projekts.” 0 = „Ir īstenoti 2 vai vairāki projekti.”	VRG datu bāzes informācija
2.11.	Atbalsta pretendenta iesniegto projektu skaits izsludinātajā kārtā.	2 = atbalsta pretendents ir iesniedzis vienu projektu izsludinātajā kārtā 0 = atbalsta pretendents ir iesniedzis divus vai vairākus projektus izsludinātajā kārtā	VRG datu bāzes informācija
3.līmenis - specifiskie kritēriji rīcībai R2.1 Atbilstoši katram vērtēšanas kritērijam, kas nosaka projekta atbilstību LAPO sabiedrības virzītās vietējās attīstības stratēģijai, piešķir noteikto punktu skaitu 0 vai 2, kur 0= „nē”, 2 = „jā”, ja nav noteikts cits punktu skaits. Maksimāli iegūstamo punktu skaits 8, minimāli iegūstamo punktu skaits 2.			
3.1.	Projekta ietvaros tiks labiekārtota teritorija, piemēram, ap dabas, sporta un kultūrvēstures objektiem, un izmantotas ilgtspējīgas un/vai vidi saudzējošas metodes un teritoriju apsaimniekošanas modeļi.	2= “Projekta ietvaros tiks labiekārtota teritorija, un izmantotas ilgtspējīgas un vidi saudzējošas metodes un/vai teritoriju apsaimniekošanas modeļi.” 0 = “Nav informācijas.”	B.2., B.2.6.
3.2.	Projekta rezultātā tiek veicināta sociālā pakalpojumu* attīstība un pieejamība. * Sociālie pakalpojumi ir sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi saskaņā ar „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumu”.	2 = “Projekta rezultātā tiek veicināta sociālo pakalpojumu attīstība un pieejamība.” 0 = “Nav informācijas.”	B.2.6.
3.3.	Projekta rezultātā tiek uzlabota pakalpojumu pieejamība cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, piemēram, ierīkots lifts, pacēlājs, izveidota uzbrauktuve.	2 = “Ir sniegta informācija, kas pamato, kā projekta rezultāti uzlabo pakalpojumu pieejamību cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.” 0 = “Nav informācijas.”	B.2.6.
3.4.	Projekta ietvaros radītie rezultāti	2 = “Ir aprakstīts, kā projekta ietvaros	B.2., B.2.6.

Nr. P.k.	Kritērijs	Punktu skaits un skaidrojums	Atsauce uz veidlapu
	nodrošinās iedzīvotājiem drošu vidi, piemēram, veicot teritorijas labiekārtošanas aktivitāti – apgaismošanu.	radītie projekta rezultāti nodrošinās cilvēkiem drošu vidi.” 0 = “Nav informācijas.”	

IEDZĪVOTĀJU DZĪVES KVALITĀTES UZLABOŠANA (M2)

Rīcība 2.2. Daudzveidīgu sabiedrisko aktivitāšu pieejamība un attīstība (R2.2.)

Nr. P.k.	Kritērijs	Punktu skaits un skaidrojums	Atsauce uz veidlapu
2.1. līmenis - nozīmība teritorijas vietējās attīstības kontekstā. Atbilstoši katram vērtēšanas kritērijam, kas nosaka projekta atbilstību LAPO sabiedrības virzītās vietējās attīstības stratēģijai, piešķir noteiktu punktu skaitu no 0 līdz 2, kur 0= „Ietvertās informācijas neatbilstība kritērijiem vai trūkst informācijas pilnīgam izvērtējumam”, 1 = „nepilnīgi aprakstīta pieprasītā informācija”, 2=“ir detalizēti aprakstīta pieprasītā informācija”, ja nav noteikts cits punktu skaits. <i>Maksimāli iegūstamo punktu skaits 22, minimāli iegūstamo punktu skaits 8.</i>			
2.1.	Projektā plānotās aktivitātes, to laika grafiks un projekta vadība ir skaidri definēta, apliecinot mērķtiecīgu kvalitatīvu rezultāta sasniegšanu.	2 = “Detalizēti aprakstītas projekta aktivitātes un to nozīme projekta mērķa sasniegšanai. Projekta laika grafikā detalizēti aprakstīta projekta realizācijas gaita. Ir skaidri aprakstīta projekta vadība un tas, kā projekts tiks īstenots.” 1 = “Ir informācija par projekta aktivitātēm, ir pamatojums, kāpēc tās nepieciešamas projekta mērķa sasniegšanai. Vispārīgi norādīts laika grafiks un/vai vadības apraksts.” 0 = “Prasītā informācija nav sniegta.”	B.2., B.2.6., B.10., D.10.
2.2.	Ir izvērtēti projekta ieviešanas riski (piemēram, laika, darbaspēka, finanšu, juridiskie, administratīvie u.c.) un aprakstītas to novēršanas iespējas.	2= “Detalizēti aprakstīti vairāk nekā 3 projekta ieviešanas riski un to novēršanas iespējas.” 1= “Vispārīgi aprakstīti projekta ieviešanas riski un to novēršanas iespējas”. 0= „Informācijas par projekta ieviešanas riskiem, to novēršanas iespējām nav sniegta.”	B.2.6.
2.3.	Ir pamatota plānotā projekta nepieciešamība .	2 = “Projekta nepieciešamība ir pamatota. Ir aprakstīts, projekta ieguldījums LAP darbības teritorijas vietējo vajadzību risināšanā.” 1 = “Projekta nepieciešamība ir pamatota. Informācija par projekta ieguldījumu LAP darbības teritorijas vietējo vajadzību risināšanā ir vispārēja vai nav norādīta.” 0 = “Prasītā informācija nav sniegta.”	B.2.1.
2.4.	Ir aprakstīta esošā sabiedrisko aktivitāšu pieejamība un/vai pieejamā infrastruktūra LAP darbības teritorijā un to sasaiste ar atbalstāmo darbību. Apraksts pamato, ka projekta rezultāts veicinās sabiedrisko aktivitāšu dažādošanu VRG darbības teritorijā, un tam ir sava vieta sabiedrisko	2 = “Ir aprakstīta esošā teritorijas sabiedrisko aktivitāšu pieejamība un/vai pieejamā infrastruktūra LAP darbības teritorijā un to sasaiste ar atbalstāmo darbību. Apraksts pamato, ka projekta rezultāts veicinās sabiedrisko aktivitāšu dažādošanu LAP darbības teritorijā, un tam ir sava vieta sabiedrisko aktivitāšu kopējā piedāvājumā.” 1 = “Ir aprakstīta esošā sabiedrisko aktivitāšu	A.1., B.2.1., B.2.6., D.10.

Nr. P.k.	Kritērijs	Punktu skaits un skaidrojums	Atsauce uz veidlapu
	aktivitāšu kopējā piedāvājumā.	pieejamība un/vai pieejamā infrastruktūra LAP darbības teritorijā un to sasaiste ar atbalstāmo darbību. Informācija par projekta rezultāta ietekmi uz sabiedriskajām aktivitātēm LAP darbības teritorijā ir vispārēja vai nav sniegta.” 0=”Nav informācijas.”	
2.5.	Projekta rezultāts ir kvantitatīvi izmērāms . Ir saprotami ietvaros veicamo darbu apjoms. Ir norādīta/s projekta mērķa grupa/s, cik lielam iedzīvotāju skaitam projekts ir nepieciešams un pieejams. Ir aprakstīts, kā tiks nodrošināta projekta rezultāta pieejamība plašākai sabiedrībai pēc projekta ieviešanas, t.sk. norādīts laiks, kad projekta rezultāts ir pieejams mērķa grupām.	2= “Projekta rezultāts ir kvantitatīvi izmērāms, ir saprotami veicamo darbu apjomi. Ir aprakstīts, kā tiks nodrošināta projekta rezultāta pieejamība plašākai sabiedrībai pēc projekta ieviešanas, t.sk. norādīts laiks, kad projekta rezultāts ir pieejams mērķa grupām.. Ir norādīta projekta mērķa grupa, norādīts cik lielam iedzīvotāju skaitam projekts ir nepieciešams un pieejams.” 1 = “Projekta rezultāts ir kvantitatīvi izmērāms. Nav skaidri saprotami veicamo darbu apjomi un/vai nav norādīti, kam un cik lielam iedzīvotāju skaitam projekts ir nepieciešams.” 0 = “Nav apraksta.”	B.1., B.2., B.2.6., B.7.
2.6.	LAP darbības teritorijā ir izveidota jauna sabiedriskā labuma aktivitāte. Ir aprakstīts, kā projekts nodrošinās, ka tiek efektīvāk izmantoti vietējie resursi, samazinātas, jaunās sabiedriskā labuma aktivitātes uzturēšanas izmaksas un risināta konkrēta sociālās vides (labklājība, kultūra, mūžizglītība, sports) vai dabas vides problēma.	2 = “Jā. Ir detalizēti, aprakstīts, kā tiks izveidota jauna sabiedriskā labuma aktivitāte. Ir aprakstīts, kā projekts nodrošinās, ka tiek efektīvāk izmantoti vietējie resursi, samazinātas jaunās sabiedriskā labuma aktivitātes uzturēšanas izmaksas un risināta konkrēta sociālās vides (labklājība, kultūra, mūžizglītība, sports) vai dabas vides problēma.” 1 = “Jā. Ir vispārīgi aprakstīts, kā tiks izveidota jauna sabiedriskā labuma aktivitāte, un/vai nav informācijas, kā projekts nodrošinās, ka tiek efektīvāk izmantoti vietējie resursi, samazinātas tā uzturēšanas izmaksas un risinātas konkrētas sociālās vides (labklājība, kultūra, mūžizglītība, sports) vai dabas vides problēma.” 0 - “Nē. Nav apraksta.”	B.1., B.2., B.2.6
2.7.	Ir aprakstītas, kā plānots nodrošināt publicitāti par projektu, tā īstenošanu, tādejādi nodrošinot projekta atpazīstamību..	2 = “Ir minēti un aprakstīti vismaz 3 dažādi konkrēti informācijas izplatīšanas un publicitātes pasākumi par projektu, tā īstenošanu (piemēram, LEADER publicitātes plāksnīte, publikācija pašvaldības mājaslapā, publikācija vietējā presē, informatīvs pasākums par projektu, informācija sociālajos tīklos, informācija tūristu bukletos u.tml.) projekta ieviešanas laikā, atkarībā no projekta rakstura. Aprakstīts, kā tiks nodrošināta projekta atpazīstamība pēc projekta īstenošanas (uzraudzības posmā) , norādot vismaz 2 dažādus konkrētus publicitātes pasākumus.”1 = “ Ir konkrēti norādīti 1 vai 2 publicitātes pasākumi	B.2.6.

Nr. P.k.	Kritērijs	Punktu skaits un skaidrojums	Atsauce uz veidlapu
		projekta ieviešanas laikā. Aprakstīts, norādot konkrētus publicitātes pasākumus vai nav aprakstīts, kā tiks nodrošināta projekta atpazīstamība pēc projekta īstenošanas (uzraudzības posmā).” 0 = “Nav sniegta informācija.” 2 = “Ir minēti un aprakstīti vismaz 3 dažādi konkrēti informācijas izplatīšanas un publicitātes pasākumi par projektu, tā īstenošanu (piemēram, LEADER publicitātes plāksnīte, publikācija pašvaldības mājaslapā, publikācija vietējā presē, informatīvs pasākums par projektu īstenošanu, informācija sociālajos tīklos, informācija tūristu bukletos u.tml.) projekta ieviešanas laikā atkarībā no projekta rezultāta rakstura. Aprakstīts, kā tiks nodrošināta projekta atpazīstamība pēc projekta īstenošanas (uzraudzības posmā), norādot vismaz 2 dažādus konkrētus publicitātes pasākumus.” 1 = “ Ir konkrēti norādīti 1 vai 2 publicitātes pasākumi projekta ieviešanas laikāAprakstīts, norādot konkrētus publicitātes pasākumusvai nav aprakstīts, kā tiks nodrošināta projekta atpazīstamība pēc projekta īstenošanas (uzraudzības posmā), sniedzot konkrētus pasākumus.” 0 = “Nav sniegta informācija.” * kritērijos minēto nosacījumu izpilde jānodrošina projekta īstenošanas laikā. Nosacījumu neizpildes gadījumā var tikt piemērota finanšu korekcija atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr.598 6.pielikumam.	
2.8.	Ir sniegts projekta dzīvotspējas novērtējums. Ir redzams, kā atbalsta pretendents uzturēs projekta rezultātu pēc projekta ieviešanas.	2 = “Ir detalizēti, aprakstīts, kā projekta rezultāti tiks uzturēti projekta uzraudzības periodā (5 gadus pēc īstenošanas) un pēc projekta uzraudzības perioda.” 1 = Ir vispārīgi aprakstīts, kā projekta rezultāti tiks uzturēti projekta uzraudzības periodā (5 gadus pēc īstenošanas) un pēc projekta uzraudzības perioda.” 0 = “Nav sniegts novērtējums.”	B.2.6
2.9.	Projekta iesniedzējs ir reģistrēts LAP darbības teritorijā , izņemot struktūrvienības, kas reģistrētas LAP teritorijā, ja centrālā vienība reģistrēta ārpus LAP darbības.	2 = “Atbalsta pretendenta līdz projekta iesnieguma iesniegšanai LAP teritorijā reģistrēts un darbojas vairāk nekā 1 gadu. Atbalsta pretendents – fiziska persona - projekta iesniegumam pievieno izdrukā no Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes reģistra vai izziņu par deklarēto dzīves vietu un izziņu, kas apliecina tās darbību LAP teritorijā. Juridiskām personām juridiskā adrese tiek pārbaudīta pēc publiski pieejamās informācijas.” 1 = “Atbalsta pretendenta līdz projekta iesnieguma iesniegšanai LAP darbības teritorijā reģistrēts un darbojas mazāk nekā 1	D.10.

Nr. P.k.	Kritērijs	Punktu skaits un skaidrojums	Atsauce uz veidlapu
		gadu. Atbalsta pretendents – fiziska persona - projekta iesniegumam pievieno izdrukā no Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes reģistra vai izziņu par deklarēto dzīves vietu un izziņu, kas apliecina tās darbību, LAP darbības teritorijā. Juridiskām personām juridiskā adrese tiek pārbaudīta pēc publiski pieejamās informācijas.” 0 = “Projekta iesniedzējs nav reģistrēts LAPO darbības teritorijā. Ja fiziska persona nav iesniegusi dokumentus, kas apliecina tās deklarēto dzīves vietu un darbību LAP darbības teritorijā, punkti netiek piešķirti.”	
2.10.	Projekta iesniedzēja 2014.-2022. g. plānošanas periodā iepriekšējās kārtās īstenotie projekti vietējās attīstības stratēģijas ietvaros (iesniegti, bet neapstiprināti projekti netiek ietverti, LAD apstiprinātie, bet vēl nerealizētie projekti tiek ietverti).	2 = „Nav īstenots projekts.” 1 = „Ir īstenots 1 projekts.” 0 = „Ir īstenoti 2 vai vairāk projektu.”	VRG datu bāzes informācija
2.11	Atbalsta pretendenta iesniegto projektu skaits izsludinātajā kārtā.	2 = atbalsta pretendents ir iesniedzis vienu projektu izsludinātajā kārtā 0 = atbalsta pretendents ir iesniedzis divus vai vairāk nekā divus projektus izsludinātajā kārtā (Skaita kopā iesniegtos projektus izsludinātajās abās rīcībās)	VRG datu bāzes informācija
3.Īmenis - specifiskie kritēriji rīcībai R2.2. Atbilstoši katram vērtēšanas kritērijam, kas nosaka projekta atbilstību LAP sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijai, piešķir noteikto punktu skaitu 0 vai 2, kur 0= „nē”, 2 = „jā”. Maksimāli iegūstamo punktu skaits 8 minimāli iegūstamo punktu 2			
3.1.	Projekts dod nozīmīgu pienesumu vietējā kultūras mantojuma saglabāšanai un mūsdienīgai pielietošanai, t.sk., mākslinieciskajai daiļradei, kas saistīta ar publisku aktivitāšu pieaugumu.	2 = “Ir aprakstīts projekta ieguldījums vietējā kultūras mantojuma saglabāšanā un mūsdienīgā pielietošanā.” 0 = “Nav informācijas.”	B.1., B.2., B.2.6
3.2.	Projektā tiks īstenotas ar mūžizglītību saistītas iniciatīvas LAP darbības teritorijā.	2 = “Ir aprakstīts, kā projektā tiks īstenotas ar mūžizglītību saistītas iniciatīvas LAP darbības teritorijā.” 0 = “Nav informācijas.”	B.1., B.2., B.2.6
3.3.	Realizējot projektu, tiks izveidotas, vai pilnveidotas ar veselības uzlabošanas saistītas aktivitātes un/vai sporta aktivitāšu iespējas LAP darbības teritorijā.	2 = “Ir aprakstītas plānotās ar veselības uzlabošanu saistītās aktivitātes vietējiem iedzīvotājiem un tūristiem, t.sk. aprakstīts kā šīs aktivitātes, tiks izveidotas vai uzlabotas projekta ieviešanas vai uzraudzības laikā.” 0 = “Nav informācijas.”	B.2.1., B.2.6.
3.4.	Projekta ietvaros tiks veicināta sadarbība starp pašvaldību, sociālām grupām vai NVO (nevalstiskām organizācijām).	2 = “Ir detalizēti aprakstīts, kā projekta ietvaros tiks veicināta sadarbība starp pašvaldību, sociālām grupām vai NVO (norādīti vismaz 2 sadarbības moduļi.” 0 = “Nav informācijas.”	B.2.6

4.4 Stratēģijas īstenošanas uzraudzība un novērtēšana

Regulāru stratēģijas īstenošanas uzraudzību nodrošina administratīvais vadītājs, par ieviešanas gaitu atskaitoties organizācijas padomei ne retāk kā vienu reizi ceturksnī (par projektos plānotajiem rezultatīvajiem rādītājiem, finansējuma apguvi u.c.), kā arī veicot projektu uzraudzību. Padomes uzdevums ir iepazīties un izvērtēt aktuālo informāciju, kā arī sniegt ieteikumus procesa pilnveidošanai. Nepieciešamības gadījumā tiek sagatavoti Stratēģijas grozījumi.

Stratēģijas īstenošanas gaita plašākai publikai tiks atspoguļota, nodrošinot regulāru aktuālās informācijas ievietošanu organizācijas mājaslapā.

Rezultātu rādītāji tiek analizēti konkursa izsludināšanas gaitā, apkopojot iesniegtos projektus un analizējot realizēto projektu atskaites, lai pārliecinātos par izvirzīto mērķu sasniegšanu. Stratēģijas ieviešanas rādītāju novērtēšanai tiek izmantota informācija no projektu iesniegumiem un pārskatiem, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes, Centrālās statistikas pārvaldes, Lursoft datu bāzes un vietējām pašvaldībām.

Divas reizes Stratēģijas ieviešanas periodā – 2018. gada otrajā pusē un perioda beigās LAP plāno veikt stratēģijas īstenošanas un ietekmes uz teritorijas attīstību izvērtējumu.

4.5 Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas organizācija

Stratēģijas ieviešanā Lauku Attīstības Partnerība augstāko lēmēj institūciju veido pilnsapulce, un vietējās rīcības grupas ELFLA pārvaldes institūciju funkcijas pilda padome, kas darbojas 10 cilvēku sastāvā. Padomi vada padomes priekšsēdētājs. Biedrības izpildinstitūcija ir biedrības koordinatore, finanšu vadītāja un projektu vērtēšanas komisija. Par Rīgas rajona lauku attīstības biedrības administratīvā darba organizēšanu vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas laikā atbild biedrības izvirzītais administratīvais vadītājs.

Finanšu un grāmatvedības jautājumi būs ārpakalpojuma pārziņā uz uzņēmuma līguma pamata.

Latvijas Lauku attīstības programmas 2014.-2020. gadam „Vietējās rīcības grupas darbības nodrošināšanai un teritorijas aktivizēšanai” tiks izlietoti 15 % no kopējā vietējās attīstības stratēģijas īstenošanai piešķirtā finansējuma apjoma.

Pēc paziņojuma saņemšanas no Lauku atbalsta dienesta par attīstības stratēģijas iesnieguma apstiprināšanu, vietējā rīcības grupa LAPO „Lauku Attīstības Partnerība” un Lauku atbalsta dienests slēdz līgumu un vietējā rīcības grupa LAPO iegūst tiesības uzsākt attīstības stratēģijas īstenošanu.

Visas izmaiņas attīstības stratēģijā vietējā rīcības grupa LAPO rakstiski saskaņo ar Lauku atbalsta dienestu.

Lai īstenotu vietējo attīstības stratēģiju, VRG

- pēc saskaņošanas ar LAD laikrakstā „Rīgas aprīņa avīze”, visu VRG darbības teritoriju pašvaldību mājas lapās: www.rrlab.lv; www.sigulda.lv; www.incukalns.lv; www.malpils.lv; www.seja.lv; www.krimulda.lv izsludina datumu, kad tiks uzsākta projektu pieņemšana
 - a) atbilstoši vietējai attīstības stratēģijā noteiktajam rīcības plānam;
 - b) ievērojot atklātu projektu iesniegumu konkursu nosacījumus;
- projekta pieņemšanas termiņš ir viens mēnesis pēc laikrakstā „Rīgas aprīņa avīze” izsludinātā datuma;

- Vērtēšanas komisija 1 mēneša laikā pēc projekta iesniegumu pieņemšanas termiņa beigām izvērtē projektu atbilstību vietējai attīstības stratēģijai, projekti, **kas neatbilst, vietējās stratēģijas rīcības plāna noteiktajai rīcībai, tālāk nevērtē un pieņem lēmumu par projekta noraidīšanu un paziņo to atbalsta pretendentam.** Projekti, kas atbilst vietējās attīstības stratēģijas rīcības plāna noteiktajai rīcībai, piešķir punktus atbilstoši vietējās attīstības stratēģijā noteiktajiem projektu vērtēšanas kritērijiem.
- Pēc projektu iesniegumu izvērtēšanas VRG padome apstiprina katru projektu, **pieņem lēmumu,** izveido projektu sarakstu, sarindojot projektu iesniegumus pēc iegūto punktu skaita. Ja vietējā rīcības grupa sniedz negatīvu lēmumu, tā norāda noraidīšanas iemeslu.
- **Projektu sarakstu un projektu lēmumus kopā ar projektu iesniegumiem un tiem pievienotajiem dokumentiem, lēmēj institūcijas sēdes protokolu,** iesniedz Lauku atbalsta dienestā mēneša laikā pēc katras attiecīgās kārtas mēneša beigām (vērtēšanas termiņa beigām) **desmit darba dienu laikā.**
- VRG lēmēj institūcija partneriem paziņo, kādas organizācijas vai citas intereses viņi pārstāv, kuras varētu ietekmēt viņu objektivitāti lēmumu pieņemšanā. Partneri par to sniedz informāciju partneru interešu reģistram. Reģistrs tiek atjaunots pirms katras finansējumu piešķiršanas sēdes, partneriem parakstot Interešu deklarāciju - ja interešu konflikts nepastāv, partneris paraksta apliecinājumu A, ja interešu konflikts pastāv, partneris par to informē, parakstot apliecinājumu B (Interešu deklarācija 3. pielikumā).
- Periodiski novērtē vietējās attīstības stratēģijas īstenošanu;
- Nodrošina publicitāti un sniedz vietējās rīcības grupas darbības teritorijas iedzīvotājiem informāciju par vietējās attīstības stratēģijas īstenošanu saskaņā ar stratēģijas punktā 4.1. rakstīto.

5. Finansējuma sadales plāns

Nr. p. k.	Mērķis	Lauku attīstības programmas apakšpasākumā		Rīcības programmas pasākumā	
		atbalsta apmērs (% pret kopējo atbalstu Lauku attīstības programmas apakšpasākumā)	atbalsta apmērs (euro)*	atbalsta apmērs (% pret kopējo atbalstu Rīcības programmas pasākumā)	atbalsta apmērs (euro)*
1.	Vietējās uzņēmējdarbības attīstība (M1)	54.57%	895897.32	N/A	N/A
	virssaistības		86958.41	N/A	N/A
	Papildus novirzītais no 19.4 (29.03.2021)		47075.51		
	Papildu finansējums pārejas posmam (55% no papildus finansējuma 20.07.2021)		246398.09		
	KOPĀ uzņēmējdarbības attīstībai		1276329.33		
2.	Iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošana (M2)		860764.10	N/A	N/A
	Papildu finansējums pārejas posmam (45% no papildu finansējuma 20.07.2021)		201598.43		
	KOPĀ iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošana	45.43 %	1062362.53		
Kopā		100	2338691.86	N/A	N/A

Pielikumi

1. pielikums

LAPO biedru saraksts (uz 01.01.2022.)

N. p.k.	Biedrs	Statuss (biedrība/ nodibinājums/ komersants/ pašvaldības iestāde/ fiziska persona)	Pilnvarotā persona vārds/uzvārds
1	Siguldas novada pašvaldība	pašvaldība	Ineta Eriksone
2	Saulkrastu novada pašvaldība	pašvaldība	Liona Barone
3	Agris Bukovskis	fiziska persona	Agris Bukovskis
4	Margita Līce	fiziska persona	Margita Līce
5	Biedrība „Mālpils tautskola”	biedrība	Līvija Mukāne
6	Inčukalna invalīdu biedrība	biedrība	Valda Pavloviča
7	Mālpils makšķernieku biedrība „Mālpils zivīm”	biedrība	Normunds Ozoliņš
8	Biedrība „Inčukalna zivsaimnieks”	biedrība	Juris Liepiņš
9	Biedrība „Jauno jātnieku skola”	biedrība	Elīna Dzenuško
10	Biedrība Pabažu kungi	biedrība	Normunds Broks
11	SIA LLKC Pierīgas konsultāciju birojs	komersants	Kristīne Ragaine
12	KKS „Allažu saime”	komersants	Ēriks Čoders
13	z/s „Pamales”	komersants	Igors Šaboha
14	Ineta Eriksone	fiziska persona	Ineta Eriksone
15	Rainers Paeglis	fiziska persona	Rainers Paeglis
16	Natālija Biserova	fiziska persona	Natālija Biserova
17	Linards Ligeris	fiziska persona	Linards Ligeris
18	Inese Pikaļova	fiziska persona	Inese Pikaļova

Biedrības Lauku Attīstības Partnerība darbības teritorijas sabiedrības virzītas vietējās attīstības STRATĒGIJA 2015.-2022. gadam.

LAP padomes locekļu saraksts (uz 01.01.2022)

Vārds, uzvārds	Pārstāvētā institūcija	Ieņemamais amats	Pārstāvētā joma
Pašvaldību iestāžu pārstāvji			
Liona Barone	Saulkrastu novada pašvaldība	Padomes locekle	Pašvaldību iestāžu pārstāvji
Ineta Eriksone	Siguldas novada pašvaldība	Padomes locekle	Pašvaldību iestāžu pārstāvis
Privātpersonas, sociālie un ekonomiskie partneri			
Kristīne Ragaine	SIA LLKC Pierīgas konsultāciju birojs	Padomes priekšsēdētājs	Pārstāv lauksaimnieku intereses
Ēriks Čoders	KKS „Allažu saime”	Padomes loceklis	
Igors Šaboha	z/s „Pamales”	Padomes loceklis	Pārstāv lauksaimnieku intereses
Vada Pavloviča	Biedrība „Inčukalna invalīdu biedrība”	Padomes locekle	Pārstāv lauku sieviešu intereses
Normunds Ozoliņš	Mālpils makšķernieku biedrība „Mālpils zivīm”	Padomes loceklis	
Margita Līce	Privātpersona	Padomes loceklis	
Agris Bukovskis	Privātpersona	Padomes loceklis	
Rainers Paeglis	Privātpersona	Padomes loceklis	

Prioritāro vajadzību un potenciāla izklāsts.

Vietējās uzņēmējdarbības attīstība	Iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošana
<u>Vajadzība attīstīt uzņēmējdarbību</u> saistāma ar tādām mērķa grupām, kā uzņēmēji, amatnieki, mājaražotāji. Kā arī papildu identificētā mērķa grupa ir jaunieši. Šī vajadzība nav saistāma ar kādām noteiktām atbalsta jomām, bet kā nozīmīgākais identificētais atbalsts ir aprikojuma un iekārtu iegāde, telpu kā arī teritorijas labiekārtošana uzņēmējdarbības attīstībai. Atbalstāmo aktivitāšu loku veido mazās neluksaimnieciskās uzņēmējdarbības, kuras apgrozījums ir ne vairāk kā 70 000 EUR gadā, aktivitātes un arī darbības, kas saistāmas ar lauksaimniecības produktu pārstrādi un pārstrādāto produktu realizāciju tirgū. Izvērtējot mazās neluksaimnieciskās uzņēmējdarbības potenciālu, jāvērs uzmanība, ka lielākais esošo komersantu skaits ir tādās darbības jomās kā vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība, automobiļu un motociklu remonts, profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi, būvniecība, apstrādes rūpniecība. Līdz ar to, pieprasījums var veidoties šo jomu turpmākai attīstībai. Tomēr, veicinot uzņēmējdarbības līdzsvarotu un daudzveidīgu attīstību, augstāka prioritāte būtu dodam tādām vietējās ekonomikas darbībām, kas rada jauninājumus teritorijā, efektīvi kā arī ilgtspējīgi izmanto vietējos resursus un teritorijas potenciālu. Iespējams, lietderīgākais veids, uzsākot uzņēmējdarbības aktivitātes, ir mājražošana, kas saistāma gan ar pārtikas amatniecību, gan arī ar amatniecību. Un te LAP darbības teritorijā ir saskatāmas plašas iespējas, veicinot mājražotāju kvantitatīvu pieaugumu teritorijā. Lai gan, ar tūrisma saistītās vajadzības ierindojas starp vidējās prioritātes vajadzībām (t.i., identificētas 4 līdz 6 teritoriālajās vienībās), tūrisms ir nozīmīga un attīstāma ekonomiskās aktivitātes joma LAP darbības teritorijā. To pierāda arī darbības teritorijā esošo novadu attīstības programmās noteiktās prioritātes. Tomēr nav izdalāms kā atsevišķa prioritāte. Atbalsts uzņēmējdarbības attīstībai ir saistāms ar: - Vietējo preču mazumtirgotāju pakalpojumiem, kas iekļauj lauksaimniecības produkcijas (t.sk. bioloģiskās l/s produkcijas) pārdošanu; - Lauksaimnieciskās produkcijas netradicionālu izmantošanu un/vai pārstrādi ar augstāku pievienoto vērtību; - Ražošanas un īpaši mājražošanas (pinumi, filca izstrādājumi, gleznotāji, adījumi, lietišķās mākslas izstrādājumi, rotaslietas, metālapastrāde, kokgriezumi, būvniecība ar roku darba elementiem augstā amatnieciskā kvalitātē) attīstību; - Tūrisma pakalpojumu papildināšanu un uzlabošanu; - Sadzīves pakalpojumiem; - Biznesa atbalsta pakalpojumiem; - Transporta pakalpojumiem; - Tālākizglītības pakalpojumiem;	<u>Vajadzība pēc drošas vides</u> ir izteikta faktiski visām iedzīvotāju grupām: bērniem, ģimenēm, jauniešiem, senioriem, cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Kā specifiska vajadzība ir saistīta ar teritoriju un objektu apgaismojumu. Tāpēc, atbalstot teritorijas labiekārtošanas aktivitātes, VRG iekļauj apgaismošanu kā specifisku drošības aspektu. <u>Vajadzība pēc labiekārtotas vides</u> ir augstas prioritātes vajadzība, kas konstatēta 7 līdz 9 teritoriālajās vienībās un ir izteikta visām iedzīvotāju grupām, klāt pievienojot sociāli jutīgas grupas kā mērķa auditoriju. Netiek izdalīti specifiski aspekti, jo vajadzības ir identificētas dažādās iedzīvotāju dzīves sfērās – gan nepieciešamība pēc labiekārtotas teritorijas pie dzīves vietām, gan publiskās teritorijas – ielu, skvēru, parku, rotaļu un sporta laukumu, dabas taku sakopšana, gan arī sabiedrisko objektu, tai skaitā iekštelpu, stāvoķļa uzlabošana un aprikošana. Lai gan labiekārtotas dzīves vidi iedzīvotāji cieši saista ar nepieciešamību sakārtot ceļus, ielas, ietves, tomēr VRG atbalstu šādām darbībām var piesaistīt ierobežoti tikai esošajos normatīvajos aktos noteikto attiecināmo izmaksu ietvarā. Iedzīvotāju vajadzības attiecībā uz labiekārtotu dzīves vidi parāda lielu pieprasījumu, kam var būt nepieciešams arī apjomīgs investīciju atbalsts. Atbalsts dzīves vides labiekārtošanai ir jāsaista ar ilgtspējīgu, tai skaitā energoefektīvu, vietējo resursu izmantošanu, kā arī ar pieejamības nodrošināšanu plašākām iedzīvotāju grupām visā VRG darbības teritorijā. <u>Iespēja pārvietoties kā vajadzība</u>, kurā ir aktuāli dažādi risinājumi, ir fiksēta bērniem, jauniešiem, senioriem, cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, tūristiem. Šī vajadzība lielākoties ir saistāma ar nepieciešamību nodrošināt sabiedrisko transportu, transportēšanas pakalpojumu gan ikdienā, gan arī atbalstot sabiedriskās aktivitātes, kurās iesaistās iedzīvotāji. Savukārt saistībā ar infrastruktūru, kas nodrošina iespēju pārvietoties, tiek identificēta vajadzība pēc ietvēm, velo celiņiem, sakārtotiem ceļiem. Lai gan šī vajadzība ir ar augstu prioritāti, tomēr atbalstu risinājumiem var piesaistīt ierobežoti tikai esošajos normatīvajos aktos noteikto attiecināmo izmaksu ietvarā. Izņemot, gadījumu, ja tiek attīstīti tādi pakalpojumi, kas saistīti ar mobilitāti, ko nodrošina specializēts transports. <u>Vajadzība pēc informācijas pieejamības</u> ir fiksēta lielākajai daļai mērķa grupu. Lielā mērā informācijas pieejamība ir saistīta

- E-komercijas risinājumiem un IKT pakalpojumiem; - Brīvā laika pavadīšanas iespēju paplašināšanu. Tāpat eksperimentālā veidā ir iekļaujams atbalsts attālinātās nodarbinātības sekmēšanai un sociālās uzņēmējdarbības attīstībai.	nepieciešamību pēc norādēm, kā arī informatīvām plāksnēm objektos, tādā veidā paplašinot iedzīvotāju un viesu informētību par teritoriju, tās objektiem, kā arī pieejamajiem pakalpojumiem. Tāpat arī iedzīvotāji izsaka nepieciešamību veikt plašāku informēšanu par VRG darbības teritorijā pieejamiem pakalpojumiem, kopienas aktivitātēm un iespējam, kas saistītas ar sabiedrisko aktivitāti. Lai sekmētu VRG darbības teritorijas iedzīvotāju un viesu informētību par vietu, tās potenciālu un pievilcību, nav nepieciešama atsevišķa rīcība, bet VRG to var izvirzīt kā nosacījumu to investīciju izmantošanai, kas ir saistītas ar vietējās attīstības stratēģiju.
<u>Iespēja paēst</u> saistāma ar sekojošām mērķa grupām: bērni, ģimenes, iedzīvotāji, tūristi. Šī vajadzība ir izmantojama kā potenciāls ēdināšanas pakalpojumu paplašināšanai VRG darbības teritorijā, tomēr jāizvērtē riski, kas saistīti ar to vai pieprasījums pēc pakalpojuma būs tik liels, lai nodrošinātu pakalpojuma rentabilitāti. Ēdināšanas pakalpojumu piedāvājuma apjomi, izvietojums, kvalitāte ir tēmas, kur var veikt dziļāku tirgus izpēti. Tomēr, var izskatīt iespēju atbalstīt nestandarta inovatīvus risinājumus, kas, piemēram, būtu saistāmi ar atbalstu mobilo ēdināšanas pakalpojumu izveidei.	<u>Vajadzība pēc saturīga brīvā laika pavadīšanas iespējām</u> ir fiksēta gan visām iedzīvotāju grupām, tai skaitā cilvēkiem ar īpašām vajadzībām un sociāli jutīgām grupām, gan arī tūristiem. Bērniem un jauniešiem vajadzība ir izteiktāka pēc daudzveidīgām interešu izglītības aktivitātēm, kā arī iespējām saturīgi pavadīt brīvo laiku ārpus formālās izglītības, piemēram, vasaras brīvlaikā vai pēc skolas, esot savā dzīvesvietā. Šāda vajadzība ir saistāma ar teritoriju, kur pulcējas bērni un jaunieši, izveidi vai labiekārtošanu, kā arī dienas centru darbības attīstību, kas nodrošina telpas un aprīkojumu saturīgām darbībām. Pieaugušajiem, tai skaitā senioriem, saturīga brīvā laika pavadīšana tiek saistīta ar plašu kultūras un izglītības aktivitāšu piedāvājumu, tai skaitā pašdarbību, kā arī ar vietējās teritorijas kultūras un dabas objektu apmeklēšanu, izziņu. Savukārt cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, kā arī sociāli jutīgām iedzīvotāju grupām, saturīga brīva laika pavadīšana ir saistāma ar iespēju socializēties, pilnveidot sevi kā personību, attīstīt dažādas prasmes.
<u>Vajadzība gūt ienākumus un motivāciju nodarbinātībai</u> ir identificēta amatniekiem, mājražotājiem, bērniem, jauniešiem, senioriem, sociāli jutīgām grupām, cilvēkiem ar īpašām vajadzībām un bezdarbniekiem. Šo vajadzību var iedalīt divās grupās. Viena ir saistāma ar nepieciešamību paplašināt esošo komercdarbību tādā veidā vairojot ienākumus, un tā ir attiecināma uz esošiem amatniekiem, mājražotājiem. Savukārt otra grupa lielākā mērā ir saistāma ar atbilstošu prasmju apguvi un to praktisku pielietojšanu, lai iekļautos mainīgajā darba tirgū. Kā atbilstošas atbalsta iniciatīvas, kur nepieciešamas investīcijas, ir aprīkojuma un materiālu iegāde uzņēmējdarbības attīstībai, tai skaitā, mājražotāju un amatnieku mācības produktivitātes kāpināšanai, produktu pilnveidei, pievienotās vērtības radīšanai, noieta paplašināšanai. Augstāka atbalsta prioritātes ir dodama jauniešiem un senioriem, kas īsteno šīs darbības. Savukārt, attīstot un praktiski izmantojot sociāli jutīgu grupu, cilvēku ar īpašām vajadzībām un bezdarbnieku prasmes, lietderīgi atbalstīt sociālās uzņēmējdarbības iniciatīvas LAP darbības teritorijā.	
<u>Vajadzība atbalstīt iespēju veicināt noieta produktam</u> izskatāma kā kompleksa VRG pieeja, kas paredz daudzveidīgus risinājumus: gan jaunu tirdzniecības vietu un veidu izveide, gan esošo pilnveide, kur liela uzmanība tiek pievērsta produkta popularizēšanai. Augstāka prioritāte tiek piešķirta tādām iniciatīvām (projektiem), kas veicina vietējo produktu izmantošanu (vietējās izejvielas, darbaspēks, citi	

vietējie resursi) un noietu. Tāpat produkta noieta veicināšanai ir jāizmanto teritorijas kā tūristu piesaistes potenciāls. Attiecināma uz uzņēmējiem, amatniekiem, mājažotājiem un vietas potenciāla attīstības kontekstā ir saistāma ar nepieciešamību labiekārtot teritoriju, objektus, sekmējot patērētāju (iedzīvotāju un tūristu) piekļuvi vietējiem produktiem, piemēram, atbalstot degustāciju telpu un tirdzniecības vietu izveidi saimniecībās.	
Vajadzība nodrošināt iespēju veidot jaunus produktus:	
Uzņēmējiem, amatniekiem, mājažotājiem. Tā kā jaunu produktu attīstīšana balstās rūpīgā vietējā tirgus analizē un var būt mainīga, tad netiek ierobežotas jomas, kurās šīs darbības ir atbalstāmas. Tās ir skatāmas kopā ar vajadzību attīstīt uzņēmējdarbību. VRG, lemjot par sabiedrisko atbalstu, var piešķirt augstāku prioritāti tām uzņēmējdarbības iniciatīvām, kuru rezultātā tiek veidots jauns produkts. Tomēr, ir jāņem vērā, ka jauna produkta izveide un ienākšana tirgū saistās ar augstākiem riskiem, kas var negatīvi ietekmēt uzņēmuma darbību. Lai mazinātu riskus, atbalstot jaunu produktu izveidi, VRG var lūgt iniciatīvas īstenotājam veikt detalizētu tirgus izpēti. Kā arī, vērtējot iniciatīvu, VRG var piesaistīt speciālistus, kas novērtē idejas ekonomisko dzīvotspēju.	Saistībā ar vietas potenciāla attīstību, kā arī sabiedriskās aktivitātes veicināšanu vajadzība ir konstatēta profesionāļiem, kas par savu profesionālo darbību saņem atalgojumu. Tā kā jaunu produktu attīstīšana balstās rūpīgā vietējā tirgus analizē un var būt mainīga, tad nav ierobežojamas jomas, kurās šīs darbības ir atbalstāmas. Tomēr, attīstot jaunus produktus, rūpīgi jāizvērtē to uzturēšanas ilgtspēja un ir jābūt skaidri saprotamam arī sadarbības mehānismam, ja produkta uzturēšanā tiek iesaistītas vairākas ieinteresētās puses. Vēlams lai radītais produkts neveido papildus slogu pašvaldības budžetā, bet ir izmantojams kā priekšnosacījums jaunu tūrisma, kultūras vai veselības pakalpojumu kompleksā attīstībā, tādā veidā palielinot teritorijas pievilcību.
Vajadzība pēc aktīva brīvā laika: Fiksēta daudzām mērķa grupām: bērni, ģimenes, iedzīvotāji, interešu grupas, jaunieši, seniori, sociāli jutīgas grupas, cilvēki ar īpašām vajadzībām, tūristi, viesi.	
Pastāv iespēja aktīva brīvā laika pavadīšanas pakalpojuma piedāvājumu veidot kā vietējās ekonomikas iniciatīvu, jo teritorijas ekonomiskie rādītāji liecina par augstāku iedzīvotāju maksātspēju, salīdzinājumā ar vājāk attīstītām teritorijām Latvijā. Tāpat arī lielo pilsētu tuvums var dot papildus klientus, kas var šos pakalpojumus pirkt, tādā veidā uzlabojot pakalpojuma sniegšanas rentabilitāti. Atbalstot šādus pakalpojumus VRG pārliecinās par to, ka tiek plānotas arī pakalpojuma popularizēšanas aktivitātes, piesaistot jaunus klientus. Tāpat VRG seko līdzi aktīva brīvā laika pakalpojumu izvietojumam teritorijā, lai tie savstarpēji mazāk konkurē, kā arī pārliecinās vai identiski pakalpojumi netiek piedāvāti jau kā sabiedriska aktivitāte bez maksas.	Rada nepieciešamību atbalstīt gan pašvaldību, gan pilsoniskās sabiedrības (NVO) iniciatīvas. Tās ir saistāmas ar aktīvās atpūtas vietu izveidi, labiekārtošanu un aprīkošanu, taku, ko izmantot nūjošanai, pastaigām, izveidi, atjaunošanu, labiekārtošanu. Aktīva brīvā laika atbalstam nepieciešams arī investēt ar tautas sportu saistītā infrastruktūrā (dažādu sporta veidu laukumi, aprīkojums). Viennozīmīgi, aktīvs brīvais laiks ir papildinošs vajadzībai pēc saturīgi pavadīta brīvā laika un saistāms ar citām sabiedriskām aktivitātēm, tāpēc sabiedriskais atbalsts ir investējams kompleksi, VRG rūpējoties par aktivitāšu pieejamību visā VRG darbības teritorijā.
Vajadzība pēc iespējas iepazīt un iegādāties vietējo produkciju, suvenīrus: konstatēta vietējiem iedzīvotājiem un tūristiem.	
Lai gan vajadzībai ir augsta prioritāte, tomēr tās apmierināšanai nav nepieciešamas atsevišķas investīcijas, jo tā ir risināma caur informācijas izplatīšanas un apmaiņas, kā arī tirdzniecības vietu izveides un attīstības aktivitātēm atbalstīto projektu	Vietas potenciāla attīstības kontekstā vairāk saistāma ar teritorijas un vietējās produkcijas iepazīšanas iespējām. To var nodrošināt, labiekārtojot teritoriju un objektus un nodrošinot pēc iespējas vienkāršāku piekļuvi tiem, gan arī

ietvaros. Lai vietējie iedzīvotāji un tūristi varētu pārliecināties par produkcijas vietējo izcelsmi, kā arī, lai produkts varētu kalpot kā suvenīrs, VRG var pastiprinātu uzmanību pievērst atbalsta nosacījumiem, piemēram, piešķirot augstāku prioritāti projektiem, kas izceļ vietējo produkciju tirdzniecības vietās, vai pilnveido produktu (piemēram, iesaiņojums, vietējās identitātes zīme) pielāgojot to tūristu interesei un uzmanības piesaistei.	informāciju par tiem.
Vajadzība pēc iespējas saņemt pakalpojumus: ir saistāma ar visām iedzīvotāju grupām, kas dzīvo un strādā LAP darbības teritorijā, gan arī ar teritorijas viesiem – tūristiem.	
Kontekstā ar vietējo ekonomiku, jāapzina, kas var finansēt pakalpojumu īstenošanu. Cik lielā mērā tie ir teritorijas iedzīvotāji? Kāda ir viņu gatavība un iespējas maksāt par pakalpojumu izmantošanu? Ja pakalpojumam ir ekonomiskā dzīvotspēja, par ko liecina rūpīga tirgus izpēte, tad ir atbalstāmas sabiedriskā finansējuma investīcijas šo pakalpojumu pilnveidei vai izveidei. Ar pakalpojumu sniegšanu var tik sasaistītas attālinātā darba un sociālās uzņēmējdarbības attīstības iniciatīvas. Iedzīvotāju vajadzību apzināšana rāda, ka iedzīvotāji lielākoties izrāda nepieciešamību pēc pakalpojumiem, kas nepieciešami sadzīvei: skursteņslauķis, mūrnieks, krūmu izciršana, ravēšana, logu mazgāšana, elektriķis, santehniķis u.tml. Tāpat pastāv vajadzība pēc veļas mazgāšanas un tīrīšanas pakalpojumiem, šūšana, apģērbu labošana, frizieris, manikīrs un citas skaistumkopšanas procedūras. Nav skaidra iedzīvotāju, kas vēlas saņemt šos pakalpojumus, maksātspēja, tāpēc var būt situācija, ka pakalpojumu nodrošināšanā ir nepieciešams to institūciju atbalsts, kas strādā ar sociālo jautājumu risināšanu. Tāpat, augstāka prioritāte piešķirama daudzfunkcionālu pakalpojumu piedāvājumam, kur pastāv arī mobilie risinājumi, kas, savukārt, var paplašināt pakalpojumu saņēmēju loku.	Kontekstā ar vietas potenciāla un iedzīvotāju dzīves kvalitatē attīstību, nepieciešams reaģēt uz specifiskākām iedzīvotāju vajadzībām. Tās ir saistītas ar atbalstu pirmsskolas vecuma izglītības pakalpojuma, interešu izglītības pakalpojuma nodrošināšanā. Nepieciešamo pakalpojumu vidū figurē arī vajadzība pēc kapliču, kapsētu sakārtošanas, baznīcu atjaunošanas. Nozīmīgs atbalsts ir nepieciešams sociālo pakalpojumu nodrošināšanai, kvalitātes un pieejamības uzlabošanai. Lemjot par atbalstu kāda pakalpojuma izveidei, VRG ir jābūt skaidri saprotamam, kas un kādā veidā nodrošinās šo pakalpojumu uzturēšanu ilgtermiņā. Augstāka prioritāte piešķirama daudzfunkcionālu pakalpojumu piedāvājumam, kur pastāv arī mobilie risinājumi, kas, savukārt, var paplašināt pakalpojumu saņēmēju loku.
Vajadzība pēc iespējas uzlabot savu veselību: ir izteikuši cilvēki ar īpašām vajadzībām, iedzīvotāji kopumā, jaunieši un seniori.	
Lai gan ar veselību saistīti jautājumi ierindoja augstā prioritātē, tomēr pakalpojuma kā komerciālas aktivitātes attīstīšana var arī nebūt pietiekami rentabla VRG darbības teritorijā. VRG, atzīstot šādu iedzīvotāju vajadzību, var piešķirt augstāku prioritāti tādām vietējās ekonomikas iniciatīvām, kas palīdz uzlabot iedzīvotāju veselību.	Veselības uzlabošanas iniciatīvas var vērtēt kā sabiedriskās aktivitātes, un ievērojot izteikto vajadzību VRG piešķir augstāku prioritāti tādām iniciatīvām, kas palīdz uzlabot iedzīvotāju veselību.
Vajadzība pēc iespējas apgūt prasmes: fiksēta dažādām LAP darbības teritorijas iedzīvotāju grupām.	

Attiecināmās mērķa grupas ir uzņēmēji, amatnieki, mājrāzotāji. Prasmju apguve ir saistāma ar daļu no produkta vai pakalpojuma radīšanas vai attīstīšanas procesiem, piemēram, amatnieku mācības vai konsultācijas pie profesionāļiem. Iespēju apgūt prasmes var sasaistīt arī ar vajadzību veicināt noietu produktam un ar to saistītu aktivitāšu attīstīšanai.	Prasmju apguve ir saistāma ar saturīgu brīvā laika pavadīšanas aktivitāti, kā arī citām sabiedriskām aktivitātēm, kas palīdz nodarboties ar kādu hobiju un attīstīt personību. Tāpat arī prasmju apguve ir saistāma ar atbalstu tādām iedzīvotāju grupām, kurām nepieciešams palīdzēt dažādu dzīves un amatu prasmju apguvē, piemēram, cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Atbalsts lielākoties ir nepieciešams ar sabiedrisko aktivitāti un sociālajiem pakalpojumiem saistītām darbībām.
<u>Iespēja izglītoties kā vajadzība:</u> fiksēta visām mērķa grupām, tāpēc var paredzēt arī plašas darbības lai reaģētu uz to.	
Vietējās ekonomikas stiprināšanas kontekstā vajadzība ir jāizskata kā iespēja attīstīt izglītības pakalpojumu, par kuru maksā klients vai arī starpnieks, piemēram, pašvaldība. Kā atbilstošākie ir brīvā laika pavadīšanas pakalpojumi bērniem, jauniešiem, ģimenēm, kas vairāk tiek saistīti ar neformālās izglītības piedāvājuma dažādošanu un kvalitātes paaugstināšanu. Atbalsts mūžizglītības pakalpojumu piedāvājumam ir iekļaujams kopējā atbalstā uzņēmējdarbībai, bet lai mazinātu risku, ka netiek sasniegti sagaidāmie rezultāti, VRG ir jāpārlicinās, ka ir veikta rūpīga tirgus analīze. Augstāka prioritāte ir dodama pakalpojumiem, kas ir mobili.	Iedzīvotāju paustās vajadzības izglītošanās kontekstā ir īstermiņa mācības, piemēram, angļu valodas, kulinārijas kursi, meistarklases pie dažādiem amatu meistariem, pieredzes apmaiņas braucieni par kultūrvēsturiskām tēmām, lekcijas par veselīgu dzīvesveidu, dārzkopību u.tml. Šādas iespējas veiksmīgi iekļaujas kopīgā mūžizglītības pakalpojuma piedāvājumā, ko var īstenot gan NVO, gan arī pašvaldības.
<u>Vajadzības pēc iespējas nākt kopā, biedroties:</u>	
Vajadzība konstatēta uzņēmējiem, mājrāzotājiem, amatniekiem, tomēr, šobrīd šādu uzdevumu koordinēšana nav LAP tiešais darba uzdevums. Lai veicinātu sadarbību gan produkta radīšanā, gan arī noieta tirgus paplašināšanā, VRG var piešķirt augstāku prioritāti tādām iniciatīvām, kas tiek veiktas sadarbībā.	Vajadzība ir konstatēta interešu grupām, jauniešiem, senioriem, sociāli jutīgām grupām. Šādas vajadzības LAP darbības teritorijā ir īstenojamas, atbalstot sabiedriskās aktivitātes, kā arī, pievēršot īpašu uzmanību sociālo pakalpojumu piedāvājumam, kur pašpalīdzības un atbalsta grupas var palīdzēt sekmīgi risināt virkni jautājumu un veicināt šo cilvēku aktīvāku pozīciju dzīvē. Atbalsts iedzīvotāju biedrošanās veicināšanai nav atsevišķa prioritāte, bet ir iekļaujam projektos kā horizontāla darbība, tāpat liels uzsvars liekams uz esošo NVO kapacitātes stiprināšanu un sadarbības sekmēšanu.
<u>Iespēja apmeklēt pasākumus:</u>	
Skatāma kā pasākumu rīkošana. Tomēr, jāvērs uzmanība, ka pasākumu klāsts LAP darbības teritorijā, un īpaši Siguldā, ir samērā bagātīgs, tāpēc, atbalstot jaunu pasākumu izveides pakalpojumus, nepieciešama rūpīga vietējā tirgus analīze. Iedzīvotāji vairāk saskata, ka kultūras un izglītojošie pasākumi ir piedāvājami bez maksas vai arī par simbolisku samaksu.	Iespēja apmeklēt pasākumus un koncertēt sabiedrisko aktivitāšu kontekstā ir saistīta ar nepieciešamību iegādāties vai papildināt aprīkojumu, tērpus pašdarbības kolektīviem, labiekārtot telpas, skatuves, kultūras namus. Šādām iniciatīvām arī turpmāk ir nepieciešams LAP atbalsts piesaistot ELFLA investīcijas, tomēr ir jāveido ciešāks kopsakars starp ieguldījumu kolektīvos un to mākslinieciskā snieguma

	kvalitātes pilnveidi un plašāku koncertēšanu. Ņemot vērā, ka liela daļa identificēto vajadzību ir fiksēta un attiecināma uz cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, kā arī sociāli jūtīgām grupām, kā arī, apsverot nepieciešamību atbalstīt multifunkcionālu centru izveidi šiem cilvēkiem, nepieciešams augstāku prioritāti piešķirt tādu sociālo pakalpojumu attīstībai LAP darbības teritorijā, kuriem nav pieejams finansējums no citiem finanšu avotiem.
--	---

3. pielikums.

LAP padomes interešu deklarācija

VIETĒJĀS RĪCĪBAS GRUPAS Rīgas rajona Lauku attīstības biedrība (LAP) padomes INTEREŠU DEKLARĀCIJA

Vārds, uzvārds	
Organizācija, amats:	
Projektu konkurss, uz kuru attiecas finansējuma piešķiršana nosaukums	

A

Apliecinu, ka man nav tādu apstākļu, kuru dēļ es, personīgu motīvu vadīts (-a), varētu būt ieinteresēts (-a) konkursa rezultātos par labu kādam pretendents un kuri varētu ietekmēt manu objektivitāti lēmumu pieņemšanā.

Datums: _____

Paraksts: _____

B

Informēju, ka man ir apstākļi, kuru dēļ es varētu nonākt interešu konfliktā un kuri varētu ietekmēt manu objektivitāti lēmumu pieņemšanā:

(papildus informācija par apstākļiem, kas veido interešu konfliktu, norāda attiecīgo projekta iesniedzēju)

Datums: _____

Paraksts: _____

4.pielikums

Stratēģijas izstrādes procesā iesaistītās personas un organizācijas

Vietējās attīstības stratēģijas izstrādes procesā tika rīkotas 9 „Ideju darbnīcas”, iesaistot 273 iedzīvotājus no Rīgas rajona lauku attīstības biedrības teritorijas.
Ideju darbnīcās piedalījās:

09.03.2015. – Sējas novads (32 dalībnieki)

Sējas novada domes pārstāvji
Sējas izglītības iestādes
Fiziskas personas
6 NVO pārstāvji
1 Uzņēmējs
1 Zemnieku saimniecība

10.03.2015. – Allažu pagasts (25 dalībnieki)

Siguldas novada domes pārstāvji
Skola
Fiziskas personas
5 NVO pārstāvji
4 Uzņēmēju pārstāvji
1 Zemnieku saimniecība
baznīca

11.03.2015. – Siguldas pilsēta (28 dalībnieki)

Siguldas novada domes pārstāvji
Fiziskas personas
15 NVO pārstāvji
4 Uzņēmēju pārstāvji

12.03.2015. – Krimuldas pagastā (24 dalībnieki)

Krimuldas novada domes pārstāvji
Krimuldas izglītības iestādes
Fiziskas personas
3 NVO pārstāvji
4 uzņēmēju
5 zemnieku saimniecību

17.03.2015. – Siguldas pagasts (57 dalībnieki)

Siguldas novada dome
Fiziskas personas
9 NVO pārstāvji
8 Uzņēmēji
4 Zemnieku saimniecības

18.03.2015. – Mālpils novads (37 dalībnieki)

Mālpils novada dome
Mālpils izglītības iestādes
Fiziskas personas
8 NVO pārstāvji
3 Uzņēmēji

19.03.2015. – Inčukalns (18 dalībnieki)

Inčukalna novada dome
Fiziskas personas
3 NVO pārstāvji
3 Uzņēmēji
Baznīca

20.03.2015. – Vangaži (17 dalībnieki)

Inčukalna novada dome
Skolas
Fiziskas personas
7 Biedrības

26.03.2015. – Mores pagasts (35 dalībnieki)

Siguldas novada dome
Skola
Fiziskas personas
3 NVO pārstāvji
1 Uzņēmējs
9 Zemnieku saimniecības

5. pielikums

Ilgspējīgas attīstības principi.

Ilgspējīgu attīstību ir attīstība, kas nodrošina šodienas vajadzību apmierināšanu, neradot draudus nākamo paaudžu vajadzību apmierināšanai. Ilgtspējīgu attīstību raksturo trīs savstarpēji saistītas dimensijas: vides, ekonomiskā un sociālā. Balstoties uz ilgtspējīgas attīstības principu, attīstībai jānotiek, saudzīgi rīkojoties ar planētas resursiem un rūpējoties par to, lai uz Zemes tiktu saglabāta bioloģiskā daudzveidība.

Ilgspējīgas attīstības jēdziens definēts ANO Pasaules Vides un attīstības komisijas ziņojumā “Mūsu kopējā nākotne” (saukts arī par Bruntlandes komisijas ziņojumu, 1987) un starptautiski plaši tiek lietots kopš 1992.gada ANO konferences Riodežaneiro “Vide un attīstība”.

Galvenie principi

- Integrācija - vides aspekti ir jāintegrē visā plānā, nodrošinot, ka izvirzītie rīcības virzieni nav pretrunā ar rīcību, kas nepieciešama, lai samazinātu nevēlamo slodzi uz vidi.
- Piesardzības princips - pieņemot lēmumus, nepieciešams izmantot piesardzības principu, pat, ja plānotās darbības tieša negatīva ietekme nav pierādīta, jo ekosistēmu nestspēju jeb ietilpību un sakarība starp slodzēm un dabas kapitālu nav iespējams precīzi noteikt. Vispārēja šī principa lietošana ir novedusi pie atšķirībām tā pielietošanā. Ja principa netiks atšķirīgi piemērotas pie augstas un zemas iespējamības riskiem, ir bažas, ka tas tiks būtiski devalvēts vai diskriminēts, piemēram, tirdzniecības jautājumos.
- Piesārņotājs maksā - tiem, kuri rada slodzi uz dabas kapitālu, ir jāsedz ar slodzes izvērtēšanu, samazināšanu vai novēršanu saistītās izmaksas (Riodežanero deklarācija, Eiropas kopienas dibināšanas līgums).
- Lietotājs maksā - preču un pakalpojumu lietotājiem ir jāsedz visas preces pilna dzīves cikla radītās izmaksas, tai skaitā ārējās izmaksas (angļu: externalities), kas saistās ar ārpus tirgus esošo dabas resursu (piem. gaiss, ozona slānis u.tml.) izmantošanu un radītajiem atkritumiem
- Aizvietošanas princips – videi kaitīgus ražošanas un patēriņa modeļus nepieciešams aizvietot ar ilgtspējīgiem vai ietekmes uz vidi ziņā mazāk kaitīgiem
- Aprites cikla pieeja - izvērtēt ražošanas un patēriņa modeļu pilnu aprites ciklu
- Starppaaudžu taisnīgums - pašreizējai paaudzei ir jā saglabā vai jāvairo sociālais, dabas un cilvēku radītais kapitāls un jādod nākamajām paaudzēm iespējas attīstīties (Riodežanero deklarācija)
- Vienas paaudzes taisnīgums - nevienlīdzību novēršana pašreizējā paaudzē.

- Efektivitāte - cilvēku un dabas kapitālu izmantot efektīvi, lai veicinātu tādu ekonomisko attīstību, kas nodrošinātu efektīvu cilvēku, kultūras, vēstures un dabas resursu izmantošanu vietējās sabiedrības labā.
- Demokrātiskums - celt mūsu kapacitāti, ieviest IA principus, ar labāk izglītotu un integrētu administratīvo, tirgus un personīgās lēmumu pieņemšanas praksēm.
- Sabiedrības līdzdalība – pēc iespējas plašākai sabiedrībai ir jābūt laicīgi iesaistītai IA plānošanā, ieviešanā un uzraudzībā.
- Tūlītēja un ilgtermiņa integrācija - lietot visus IA principus reizē, meklējot savstarpēji atbalstošus ieguvumus.
- Integritāte / viengabalainība - veidot cilvēku un vides attiecības tā, lai saglabātu ekoloģiskās sistēmas vienotību un uzturētu neaizstājamās dzīvību uzturošās sistēmas, uz kā balstās cilvēku labklājība.
- Pietiekamība un iespējas - ja pastāv drauds, ka kāda darbība vai bezdarbība varētu izraisīt būtiskas un/vai neatgriezeniskas sekas vidē, zinātnisko pierādījumu trūkums, nevar būt par iemeslu atlikt nepieciešamās darbības, lai novērstu vides degradāciju.
- Piesardzības princips - ja pastāv drauds, ka kāda darbība vai bezdarbība varētu izraisīt būtiskas un/vai neatgriezeniskas sekas vidē, zinātnisko pierādījumu trūkums, nevar būt par iemeslu atlikt nepieciešamās darbības, lai novērstu vides degradāciju.